

Annex 1: Strategirapport för Globala ämnesstrategiska utvecklingsinsatser september 2010 – augusti 2011

Innehållsförteckning

	SAMMANFATTNING	2
1.	INLEDNING	2
2.	EKONOMISKT UTFALL	3
3.	RESULTAT	3
3.1	Verksamhetsområde: Regeringens tematiska prioriteringar	3
3.1.1	Demokrati och mänskliga rättigheter	3
3.1.1.1	Resultat på insatsnivå	3
3.1.1.2	Bedömning av portföljens samlade insatser inom demokrati och mänskliga rättigheter i relation till regeringens policy	9
3.1.2	Miljö och klimat	13
3.1.2.1	Resultat på insatsnivå	13
3.1.2.2	Bedömning av portföljens samlade insatser inom miljö och klimat i relation till regeringens policy	16
3.1.3	Jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen	20
3.1.3.1	Resultat på insatsnivå	20
3.1.3.2	Bedömning av portföljens samlade insatser inom jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen i relation till regeringens policy	24
3.2	Verksamhetsområde: Förstärkta insatser för att nå milleniemålen	27
3.2.1	Resultat på insatsnivå	27
3.2.2	Bedömning av portföljens samlade insatser inom förstärkta insatser för att nå milleniemålen i relation till regeringens policyer	31
3.3	Verksamhetsområde: Insatser för att stimulera utvecklingens drivkrafter och överbrygga utvecklingshinder	35
3.3.1	Hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt	35
3.3.1.1	Resultat på insatsnivå	35
3.3.1.2	Bedömning av portföljens samlade insatser inom hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt i relation till regeringens policy	40
3.3.2	Säkerhet och utveckling	44
3.3.2.1	Resultat på insatsnivå	44
3.3.2.2	Bedömning av portföljens samlade insatser i relation till regeringens policy	47
4.	BISTÅNDEEFFEKTIVITET	51
5.	DIALOG	51
6.	DE TRE TEMATISKA PRIORITERINGARNA	51
7.	DE TVÅ PERSPEKTIVEN	51

Bilagor:
 Förkortningslista
 LIS 102

SAMMANFATTNING

Portföljen har utvecklats kraftigt de senaste åren. Från en bred och bitvis in-koherent samling insatser som ej var strategistyrda till en fokuserad portfölj, helt dominerad av programbaserade stöd och med cirka 50 procent av de finansiella resurserna inom det multilateral system kompletterad med rationella och pådrivande organisationer från det civila samhället, universitetsvärlden och svensk myndigheter.

Resultaten av samarbeten med FN-organen visar att en transparent beredningsprocess som inkluderar alla relevanta intressenter inom regeringskansliet har lett till programstöd som driver på FN-organens reformering mot effektivitet och resultatstyrning utifrån sina mandat. Som en följd av detta har dialogen i relation till organisationerna blivit mer strategisk, eftersom den är väl avstämd inom den svenska förvaltningen, mer koherent, och på en högre nivå.

Med den för i år nya strategin och signaler i samråden baserade på regeringens prioriteringar i budgetpropositionen 2010 har en justering av portföljen påbörjats. Områden som analyserats och där förändringar nu övervägs för att tydligare leverera mot regeringens intentioner finns; ungdomars sysselsättning, barnsatsningen och energi. Ett annat viktigt område är grön ekonomi där en analys visar att flera program redovisa aktiviteter som indirekt främjar en hållbar och grön ekonomi.

ICT4D har funnits med i portföljen under flera år med riktade insatser, ett arbete med att i större grad integrera frågor inom andra insatser har påbörjats men väntas inte ge full utdelning förrän under 2012.

Synergierna med bilaterala och regionala insatser kan stärkas ytterligare. Under året har flera av Sidas fokuspunkter för de multilateral organisationerna tilldelats Globala Program vilket har varit ett bra steg mot bättre synergier.

1. INLEDNING

Utvecklingssamarbetet styrs av strategin för Globala ämnesstrategiska utvecklingsinsatser 2011-2014. Det övergripande målet för strategin är "genomslag för den svenska regeringens prioriteringar i det globala utvecklingssamarbetet för långsiktig och hållbar fattigdomsminskning". Samarbetet är inriktat på följande områden:

1. Regeringens tematiska prioriteringar
2. Förstärkta insatser för att nå millenniemålen
3. Insatser för att stimulera utvecklingens drivkrafter och överbrygga utvecklingshinder.

2. EKONOMISKT UTFALL

Allokeringen för strategin uppgår för 2011 till 1 408,5 MSEK plus

besparingar från 2010 om 47,598 MSEK. Till och med den 31 augusti 2011 har totalt 577MSEK utbetalats. Detta motsvarar 40 % av anslaget för 2011. Bemyndiganderam för 2012 är 1 800 MEK varav 1 242 MSEK är in-tecknat.

	Allokering 2011(MSEK)	Utbetalda medel jan-aug (MSEK)	Prognos jan-dec (MSEK)
Regeringens tematiska prioriteringar	633	333	615
Förstärkta insatser för att nå milleniemålen	409	111	423
Insatser för att stimulera utvecklingens drivkrafter och överbrygga utvecklingshinder	414	133	418
Totalt	1 456	577	1 456

En större del av utbetalningarna görs under andra halvan av kalenderåret eftersom portföljen innehåller många kärna- och programstöd som bygger på fullständig rapportering från föregående år.

Cirka 200MSEK för nya avtal bereds under andra halvåret.

3. RESULTAT

3.1 Verksamhetsområde: Regeringens tematiska prioriteringar

3.1.1 Demokrati och mänskliga rättigheter

Antal avtalade insatser: 88

Under perioden januari - augusti 2011 har 6 insatser slutförts medan 14 nya avtal om insatser har undertecknats.

3.1.1.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: FNs kontor för mänskliga rättigheter (OHCHR)

Insatsens huvudsakliga mål: Att bidra till ökat skydd och respekt för mänskliga rättigheter. OHCHR har FNs mandat att främja och skydda all människors mänskliga rättigheter och arbetar utifrån tre huvuduppgifter:

1. Normativ verksamhet
2. Övervakning av normernas tillämpning
3. Implementering i fält.

OHCHR har sitt huvudkontor i Geneve men har även i uppdrag att vara sekretariat för FNs råd för mänskliga rättigheter (MR-rådet) sekretariat. Organisationen ger också stöd till konventionskommittéernas arbete och, de av MR rådet beslutade, special-rapportörernas verksamhet. Utöver detta har OHCHR verksamhet i ett 50-tal länder världen över. Nedan följer ett litet urval ur den mångfald av resultat som rapporteras.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
46	2010-2011	46 (MSEK)	OHCHR	Multi bistod	5 %

Resultat:

- Under året etablerade OHCHR nya landkontor i Guinea och Mauretanien. Mandaten för landkontoren i Colombia, Bolivia och Nepal förlängdes. Båda kräver att mottagande stat accepterar kontorets närvaro, vilket i sig är ett framsteg för de mänskliga rättigheterna.
- OHCHR har fortsatt sitt ledarskap i att integrera mänskliga rättigheter i FNs utvecklingssamarbete och under 2010 etablerades en ny mainstreaming mekanism för MR under FNs utvecklingsgrupp¹
- OHCHR ansvarade för MR-rådets översyn 2010.
- MR-rådet etablerade två nya tematiska mandat:
 1. Eliminering av diskriminerande lagstiftning och andra diskriminerande förfaranden mot kvinnor.
 2. Rätten till fredliga möten och föreningsfrihet.
- Den tionde konventionskommittén för påtvingade försvinnanden etablerades².
- OHCHR har tagit fram ett helt nytt format för sin årsrapport och den följer därmed de tematiska prioriteringar som ingår i organisationens strategiska management plan³. Det nya formatet är ett led i deras arbete för stärkt resultatstyrning och resultatredovisning.
- 2010 beskrivs som ett utmanande år för OHCHR och började med katastrofen i Haiti och slutade med upproren i Mellanöstern. OHCHR ledde FNs skyddskluster för mänskliga rättigheter i samband med katastrofen i Haiti och i samband våldsamheterna i södra Kirgizistan. OHCHR finns ser det som strategiskt viktigt i att bevaka mänskliga rättigheter i samband med humanitära insatser. En studie om hur mänskliga rättigheter kan integreras bättre i humanitära situationer har tagits fram på uppmaning av sina partners.
- OHCHR har stärkt sitt kunnande i relation till klimatförändringar och sitt engagemang i FNs milleniemål. Mänskliga rättigheter finns nu med i slutdokumentet från MDG-översynen i september 2010, vilket är första gången.

¹ UN Development Group Mainstreaming Mechanism (UNDG/HRM) Syftet är att stärka FN's arbete med mänskliga rättigheter i fält.

² International convention for the protection of all persons from enforced disappearance.

³ OHCHR strategic management plan 2010/2011

- En "Assistant Secretary General" ASG för mänskliga rättigheter inrättades 2010 och leder OHCHRs verksamhet i New York.
- OHCHR publicerade under året en kartläggning av brott begångna i Demokratiska Republiken Kongo under åren 1993-2003, vilket fick stort efterspel i ett flertal grannländer såsom Rwanda och Uganda. I anslutning till lanseringen av rapporten skickades en högnivå panel till DKR för att ge röst åt offer och överlevare av sexuella brott/övergrepp.

Sidas resultatbedömning

Sida gör bedömningen att FNs högkommissarie under 2010 tagit en större plats på den internationella arenan, samtidigt som den nya ASG positionen utgör ett viktigt strategisk framsteg som innebär att mänskliga rättigheter fått en starkare röst i FN-sammanhang i New York. ASG posten bereder tillträde till viktiga FN-fora som Generalförsamlingens tredje och femte utskott där OHCHR tidigare varit utestängda från exempelvis förhandlingar om fördelningen av FNs reguljära budget.

När det gäller resultatstyrning har OHCHR fortsatt sitt arbete med att förbättra såväl arbetsmetoder som införandet av s.k. resultatuppföljningssystem som över tid ska underlätta sammanställning och redovisning av uppnådda resultat. Den nya årsrapporten visar att organisationen tar dessa frågor på största allvar. Arbetet med att föra ut detta till alla delar av organisationen pågår för fullt, men det kommer att ta tid innan det fullt ut omfattar hela organisationen.

En av de stora utmaningarna för FNs system för mänskliga rättigheter är, förutom den ständigt pågående politiseringen av mänskliga rättigheter, den långvariga överbelastningen av konventionskommittéernas arbete. De brottas med stora eftersläpningar i att hantera statsrapporter och individuella klagomål. En fördubbling av antalet kommittéer sedan 2004 i kombination med förbättrad rapportering från medlemsstater och ökande antal individuella klagomål har bidragit till att frågan om konventionskommittéernas underdimensionering är blivit allt tydligare. Konventionskommittéerna utgör ryggraden i FNs system för mänskliga rättigheter, som del av den internationella rätten, och deras funktionalitet är fundamental för att hela systemet ska kunna fungera och fortsätta vara trovärdigt.

Insats 2: International Federation for human rights (FIDH)

Insatsens huvudsakliga mål: Att försvara samtliga mänskliga rättigheter med särskilt fokus på; 1. Att skydda och stödja MR försvarare, 2. Skydda och främja kvinnors rättigheter, 3. Skydda och främja migranternas rättigheter, 4. Främja rättsstaten och bekämpa straffriheten, 5. Stärka respekten för mänskliga rättigheter i en globaliserad värld, 6. Mobilisera staternas implementering av mänskliga rättigheter.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
12,4	2009-2011	8,4 MSEK	FIDH	Kärnstöd till organisation	10 %

Resultat:

FIDH är en federation av 164 MR-organisationer verksamma i mer än 100 länder världen över. Under året har FIDH bidragit till en mängd olika processer och konkreta resultat inom sina 6 fokusområden. Nedan följer ett urval av resultat som presenteras i årsrapporten för 2010⁴.

FIDH har bidragit till att skapa en förbättrad situation för MR-försvare genom att vara del i:

- frigivandet av 127 MR-försvare som varit frihetsberövade på godtyckliga grunder, 13 avslutade rättsprocesser mot MR-försvare, garanterat säkerheten för 13 MR-försvare och deras familjer
- skapandet av mandatet för FNs specialrapportör för föreningsfrihet.

FIDH har bidragit till skyddet och främjandet av kvinnors rättigheter och varit en aktiv del i:

- Att konventionskommittén för kvinnokonventionen (CEDAW), rekommenderade Tuniens regering att ta bort samtliga tidigare gjorda reservationer mot centrala delar av kvinnokonventionen och vikten av att revidera lagstiftning som diskriminerar kvinnor.
- Att konventionskommittén för CEDAW rekommenderade Ryssland att anta ny lagstiftning som kriminaliserar våld mot kvinnor i hemmet, våldtäkt inom äktenskapet och hedersmord.
- Att FNs MR-råd inrättade arbetsgruppen om diskriminering av kvinnor i lagar och handling.
- Att OCRs rapportering om vikten av att Demokratiska Republiken Kongo (DRK) inrättar en särskild mekanism för att bekämpa straffriheten avseende bl. a sexuella brott begångna i DRK.

FIDH har genom sin verksamhet för främjandet av migranternas rättigheter en aktiv del i:

- Att Bangladesh ratificerade konventionen om migrantarbetarnas rättigheter.

⁴ Fidh Annual report 2010

- Att FNs Generalsekreterares Speciella Sändebud för mänskliga rättigheter, gränsöverskridande bolag och företagsverksamhet, antog riktlinjer för att skydda migrantarbetare.

FIDH har genom sin verksamhet för att främja rättsstaten och verka mot straffrihet aktivt bidragit till:

- Rekommendationer i anslutning till Egyptens Universal Periodical Review (UPR)⁵; om nödvändigheten i att hantera allvarliga MR kränkningar som uppstått i samband med terroristbekämpning i Egypten
- Dialog med civila samfundet och myndigheter i Egypten om att etablera en plattform för att övervaka implementeringen av UPR rekommendationer
- Att FNs säkerhetsråd i uttalanden förklarat att de måste respektera mänskliga rättigheter i samband med terroristbekämpning.

Fidh har i arbetet att stärka mänskliga rättigheter i en globaliserad värld fokuserat på följande:

- Att, genom information och utbildning, stärka företagens ansvarstagande i relation till mänskliga rättigheter, bidragit till nya riktlinjer om hur offer och organisationer kan agera vid missförhållanden och vilka mekanismer som står till deras förfogande.
- Stärka reglerna om företagens ansvar och skyldigheter gentemot offer.
- Främja mänskliga rättigheter i samband med fackliga förhandlingar

Sidas resultatbedömning

Sidas bedömning är att FIDH är en viktig global aktör genom sitt stora nätverk av 164 MR organisationer över hela världen. Årets rapport vittnar om att de tar arbetet med att redovisa resultat på största allvar, en process som pågått under ett antal år och nu blivit tydlig i deras rapport.

En av de stora utmaningar som FIDH står inför är att många av organisationens medlemmar kommer från auktoritära stater där människor som kämpar för mänskliga rättigheter riskerar att utsättas för hot, trakasserier och tortyr. Straffrihet och brist på ansvarutkrävande för grova kränkningar utgör allvarliga problem som försvårar politisk transition och övergång till demokrati.

⁵ Universal Periodical Review (UPR) är staternas granskningsmekanism etablerad under FN's råd för mänskliga rättigheter (MR-rådet) och syftar till att alla stater ska rapportera till MR-rådet om hur de uppfyllt sina internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. MR-rådet utfärdar rekommendationer till granskade stater om vad de måste förbättra.

Insats 3: Kärnstöd till International Freedom of Exchange (IFEX)

IFEX är ett globalt nätverk bestående av över 90 yttrandefrihetsorganisationer. IFEX huvudsakliga uppdrag är att stärka sina medlemmars arbete genom kapacitetsuppbyggnad, gemensamma kampanjer och opinionsbildning, samt ökad synlighet för yttrandefrihetsfrågorna globalt.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
19,1 MSEK	2008-2010 2011-2014	9,8 MSEK	IFEX	Kärnstöd	Ca 20 %

Resultat⁶

Här är ett urval av resultat som IFEX har uppnått under den gångna rapporteringsperioden:

- Lobbying - Framgångsrik lobbying i FNs Universal Periodic Review process vilket i slutändan resulterade i att Honduras accepterade alla yttrandefrihets- och mänskliga rättighetsrekommendationer som lades fram av de deltagande länderna, inklusive rekommendationen att utreda de mord och övergrepp som ägde rum under statskuppen 2009.
- Joint actions – närmare 100 aktioner har genomförts av IFEX under det senaste året, vilket har lett till att fängslade journalister släppts eller förbättrat de frihetsberövades situation i fängelserna.
- IFEX Tunisia Monitoring Group släppte en banbrytande rapport om tunisiska domstolarnas intervenser i rättsliga yttrandefrihetsfall.
- Globalt möte i Libanon för alla IFEX medlemmar – huvudtemat var den arabiska våren. Flera av IFEX medlemsorganisationer var nyckelaktörer i dessa uppror och delade med sig av sina erfarenheter.
- I en nyligen gjord undersökning redovisar IFEX medlemsorganisationer att:
 - 61 % av organisationerna gör gällande att IFEX hjälpte dem att skydda individer eller grupper
 - 75 % av organisationerna menar att deras synlighet har förbättrats genom deras deltagande i IFEX nätverket.
 - 84 % av IFEX medlemsorganisationer säger att nätverket har bidragit till att skapa medvetenhet och engagemang för specifika fall och frågor.
 - 75 % av organisationerna säger att de har direkt samarbetat med andra IFEX medlemmar.

⁶ Defending and Promoting Free Expression and Opinion Worldwide – IFEX report 2010

Sidas resultatbedömning

IFEX är en av Sidas viktigaste samarbetspartner vad det gäller yttrandefrihet och Sida bedömer att organisationen bidrar till ett fördjupat engagemang för yttrandefrihetsfrågorna globalt. Flera av IFEX medlemsorganisationer var nyckelaktörer under den arabiska våren 2011. Mot bakgrund av detta, deras rapportering, de undersökningar och utvärderingar som gjorts, samt erfarenheterna från vårt samarbete bedömer Sida att insatsen kommer att uppnå sina uppsatta mål. Tidigare i år ingick Sida ett nytt fyraårigt avtal med IFEX och 2,8 MSEK kommer att betalas ut under 2011.

3.1.1.2 Bedömning av portföljens samlade insatser inom demokrati och mänskliga rättigheter i relation till regeringens policy

Portföljen överensstämmer väl med de fokusområden som lyfts fram i den globala strategin och ligger inom ramen för regeringens policy för demokrati och mänskliga rättigheter. Portföljen som helhet har ett tydligt fokus på mänskliga rättigheter med tyngdpunkt på civila och politiska rättigheter såsom yttrandefrihet, MR försvarare, tortyrprevention, globala nätverk av parlamentariker och parlament, samt ickediskriminering.

Det går att se en tydlig trend mot ökat fokus på att redovisa resultat vilket återspeglas i många av våra samarbetspartners årliga rapportering till Sida.⁷

Opinionsfriheterna är viktiga och kommer fortsatt utvecklas inom portföljen och arbete pågår med identifiera nya aktörer som verkar för yttrandefrihet med internet och social medier (ICT) som särskilda verktyg.

En central insats i portföljen syftar till att stärka FNs system för mänskliga rättigheter genom direkt stöd till FNs särskilda roll och mandat (OHCHR). Samtidigt stöds strategiska aktörer och nätverk som genom global samordning och nationell förankring försvarar rättsstaten och verkar mot straffrihet. Den arabiska våren har tydligt visat en stark efterfrågan på mänskliga rättigheter och hur välorganiserade många av de nätverk av MR försvarare, som fått långsiktigt stöd från Sida, varit. De har snabbt kunnat mobilisera människor, inflytelserika kontakter och resurser för att svara upp mot de oväntade händelserna. Mer konkreta resultat kommer synas fullt ut i nästa års rapport.

Inom ramen för FNs system för mänskliga rättigheter drivs diskussion om yttrandefrihet och nya medier (ICT4D), dels genom specialrapportören för yttrandefrihets arbete, där Sverige varit pådrivande, men också inom arbete i konventionskommittéerna som antagit nya riktlinjer (General Comments) om detta.

⁷ Se t ex OHCHR's årsrapport 2010, FIDH's årsrapport och Article 19 årsrapport

Lokal demokrati har stärkts genom det kommunala partnerskapsprogrammet som resulterat i ett stort antal partnerskap som rönt stor uppskattning och som bedöms ha bidragit till att etablera mer långsiktiga relationer mellan Sverige och utvecklingsländer. ICLDs internationella forskningsnätverk är nu etablerat och har utvecklat och publicerat nya rön inom området lokal demokrati.⁸

Stödet till Inter Parliamentary Union (IPU) har bidragit till att stärka ett stort antal nationella parlament, som institution och dess funktioner. IPU har även inlett en process som ser över dess organisation, syftandes till att bli mer resultatorienterad vad gäller verksamhet och uppföljning.⁹

I syfte att stärka nationellt ansvarsutkrävande stödjer Sida bland annat kapacitetsuppbyggnad och institutionsstärkande av riksrevisioner i utvecklingsländer genom ett samarbete med den internationella organisationen för riksrevisioners utvecklingsinitiativ (INTOSAI-DI).

Rättighetsperspektivet utgör en grundpelare inom portföljen där fokus ligger på att stödja globala aktörer som verkar för att motverka diskriminering och öka det politiska deltagande för särskilt utsatta grupper såsom HBT, personer med funktionsnedsättning och barn. När det gäller rättigheter för personer med funktionsnedsättning och HBT personer går utvecklingen tydligt framåt på den globala arenan där aktörer som får finansiellt stöd av Sida har haft central betydelse för denna positiva utveckling.¹⁰

Utmaningar

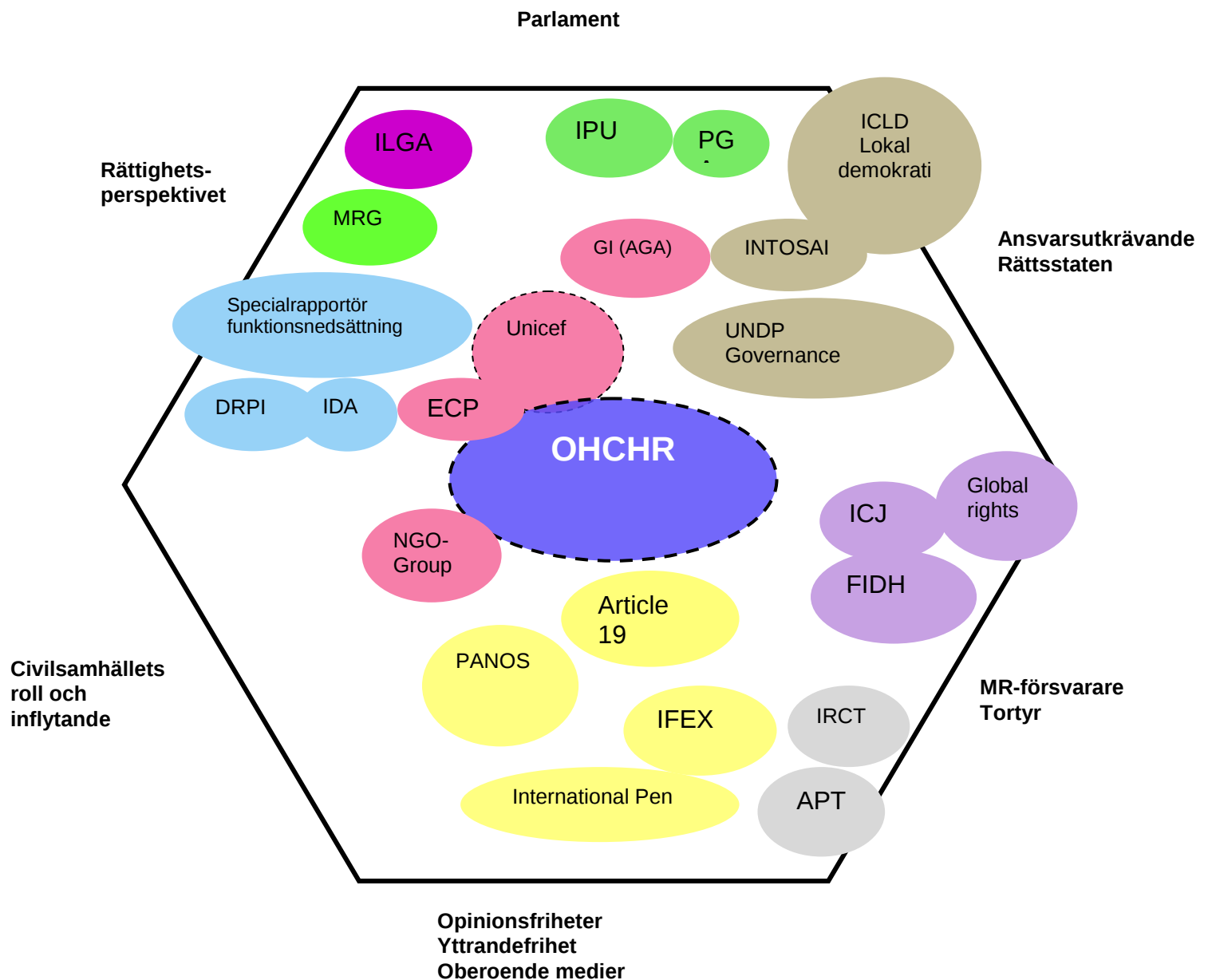
Det område som är minst utvecklat i förhållande till den globala strategin är det som omnämns ”civilsamhällets roll och inflytande” där det endast finns ett fåtal insatser. I detta sammanhang kan dock det globala nätverket av barnrättsorganisationer nämnas som ett bra exempel på en insats som lyckats skapa en länk mellan barnrättsorganisationer från utvecklingsländer och FNs system för mänskliga rättigheter¹¹. Det finns ett antal globala aktörer som löpande följer och kartlägger och civilsamhällets organisationers legala och praktiska möjligheter att etableras sig (eller inte) i olika länder och några får idag stöd via demokratiseringen, där det skulle kunna övervägas huruvida de skulle kunna ingå den framtida globala portföljen. Barnsatsningen speglas inte fullt ut under den tidsperiod som denna rapport skall återspegla, men arbete pågår och beredskap för att utöka viktiga insatser för att skydda och stärka barn och ungdomar planeras och beräknas falla ut under året.

⁸ Källa (Kontigo, ”Evaluation of ICLD 2009-2010, 23 juni 2011 Jenny Halldén och Iréne Dickman)

⁹ Källa (Lotta Nycander; ”Review of technical assistance provided to parliaments Inter-Parliamentary Union (IPU)”, utkast 15 augusti 2011)

¹⁰ Annual narrative report 2010 from International Disability Alliance.

¹¹ NGO group on the CRC Annual report 2010

Illustrationen visar portföljens fokus i relation till den globala strategins prioriteringar och regeringens policy för demokrati och mänskliga rättigheter.

Streckad linje: normativ aktör med särskilt mandat inom sitt område.
 Beloppsmässigt är ICLD den enskilt största insatsen med i runda tal 60 MSEK per år, följt av OHCHR med 23 MSEK, Panos 13 MSEK därefter ligger insatsernas storlek mellan 2,5-10 MSEK per år.

3.1.2 Miljö och klimat

Antal avtalade insatser: 65¹².

Under perioden januari - augusti 2011 har 14 insatser slutförts medan fyra nya avtal har undertecknats.

3.1.2.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: United Nations Environment Programme (UNEP)

Insatsens huvudsakliga mål: UNEPs roll är att vara ledande på miljöområdet globalt, både som kunskapsutvecklare och som kunskapsförmedlare om miljöns tillstånd och betydelse. UNEP ska även främja att miljöfrågorna får genomslag i hela FNs organisation.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
95	2010-2013	12,5	UNEP	PBA	Ca 1,5 %

Resultat:

- Global nivå: (1) En process inleddes 2010 om ett internationellt avtal om begränsning av kvicksilveranvändning¹³; (2) Poverty and Environment Initiative¹⁴ (PEI, www.unpei.org) är ett samarbete mellan UNDP och UNEP för integrering av miljöfrågor i ländernas utvecklingsplaner och budgetar. PEI ger även vägledning i olika former, exempelvis en rapport om "mainstreaming" av anpassning till klimatförändringar i utvecklingsplanering.¹⁵ (3) UNEP förbereder Rio +20 mötet och har under året givit ut skrifter om Grön Ekonomi, t.ex. Cities Investing in Energy and Resource Efficiency.
- Regional nivå: Stöd till flera länder för avveckling av ozonnedbrytande ämnen i enlighet med Montrealprotokollet.
- Landnivå: (1) 43 FN-landkontor började integrera miljömässig hållbarhet i sin landprogrammering; (2) Ca 20 länder efterfrågade UNEPs råd beträffande Grön Ekonomi; (3) UNEP medverkar i Världsbankens

¹² Varav drygt hälften bedöms vara aktiva i så måtto att Globala Program för en aktiv och kontinuerlig dialog om insatsen. Det kan finnas flera skäl till denna diskreption, exempelvis kan Sida ha ett gammalt (där kan tex endast slutrapport saknas) och ett nytt avtal med samma organisation.

¹³ Där inga andra källor uppges hänvisas till UNEP Annual Report 2010 och UNEP Year Book 2010

¹⁴ PEI Annual progress Report 2010, Draft

¹⁵ UNEP-UNDP PEI Mainstreaming Climate Change Adaptation in Development Planning: A guide for Practitioners

arbete att stödja 10 länder att utveckla nationell grön räkenskap; (4) PEI genomförs i 18 utvecklingsländer i Sydamerika, Afrika och Asien i olika skeden. Rwanda fick exempelvis Green Globe Award i oktober 2010 för sin insats att restaurera Rugezi våtmark. PEI bidrog med ekonomisk analys och dataunderlag.

- UNEPs utveckling som organisation: (1) Organisationsförändring pågår där en viktig del är övergången till RBM under strategiperioden¹⁶; (2) Nya system för uppföljning, kvalitetssäkring och programhantering; (3) Ny utvärderingspolicy.

Sidas resultatbedömning

Under 2010 skrev Sida och UNEP på sitt första programavtal. Detta omfattade stöd till fyra av UNEPs sex fokusområden. I stödet ingår särskilda medel för kompetensutveckling om RBM. Den genomgripande förändringen i planering och uppföljning som övergången till RBM innebär tar tid innan den får genomslag i hela organisationen. Ett steg på vägen är att UNEP har infört ett nytt uppföljningssystem som ökar förutsättningarna för effektivt arbete.

Det är numera mycket ovanligt att medel öronmärks. PEI fick emellertid särskilda medel i programavtalet då detta är en särskilt prioriterad process. PEI arbetar med finans- och planeringsministerier för ökad förståelse om sambandet mellan satsningar på miljö och hållbar utveckling, och inte bara miljöministerier. Sverige har medverkat i processerna på flera sätt, bl. a har Göteborgs Universitet och Naturvårdsverket varit rådgivare åt PEI.

Eftersom UNEP inte har egna landkontor är organisationen mycket beroende av samarbete med andra aktörer inom FN och externt för att lyckas med sitt uppdrag. UNEP samarbetar därför särskilt med UNDP. Då programavtalet endast varit giltigt i åtta månader, så är det för tidigt att göra en övergripande bedömning om programstödet till UNEP.

Insats 2: Stockholm Environment Institute (SEI)

Insatsens huvudsakliga mål: Att stödja beslutsfattare i riktning mot hållbar utveckling genom att bidra med integrerad analys och tillämpad forskning.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
100	2011-2014	25	SEI	Programstöd	15 %

¹⁶ UNEP programme performance report, Jan-Dec 2010

Resultat:

- Bidragit till mer än fem globala processer under 2010¹⁷: (1) IPCCs Fifth Assessment Report; (2) UNEPs Fifth Global Environment Outlook; (3) UN Black Carbon Assessment; (4) Global Energy Assessment; (5) Sustainable development assessment process for the 2012 UN Conference on Sustainable Development i Rio.
- På regional nivå har man i Mekongområdet studerat hur odling av biobränsle och palmolja påverkar livsmedelssäkerhet och ekosystem, och tagit fram förslag till förbättringar av den statliga styrningen.
- På landnivå har man i Niger testat nya metoder och visat hur konservering av vatten i kombination med produktiv sanitet kan öka skördarna och spara vatten.
- Som organisation har SEI utvecklat följande: (1) Strategi för 2010-2014; (2) Resultatramverk för genomförandet av strategi; (3) System för planering, uppföljning, utvärdering och kommunikation; (4) Stärkt styrning och management; (5) Strategi för kommunikation och ökad finansiering.

Sidas resultatbedömning

SEI har under de senaste åren genomgått en stor omvandling. Fyra utvärderingar gjordes 2009-2010. Sidas två utvärderingar visade på vissa brister i intern styrning och kontroll, samt ineffektiv projekthantering, men att SEI ändå uppnått målen under förra programfasen. Sidas bedömning är att SEI genomfört de nödvändiga reformerna och blivit en mer effektiv organisation. Mot bakgrund av detta ingick Sida och SEI ett nytt avtal för 2011-2014 och gick då från projekt- till programstöd med SEI i förarsätet.

Sida bedömer att SEI har potential att bidra till att svenska prioriteringar får genomslag i det globala utvecklingssamarbetet. SEIs styrka ligger i förmågan att sammanställa och ta fram ny kunskap och forskning med hög vetenskaplig kvalitet, och presentera detta på ett sätt som får beslutsfattare att lyssna. Man har ett innovativt tänkande och utvecklar nya metoder, t ex genom att arbeta integrerat och söka synergier exempelvis mellan energi, vatten, sanitet, jordbruk och livsmedelssäkerhet - alla högt prioriterade områden i miljö- och klimatpolicyn.

En risk är dock det fortsatta stora ekonomiska beroendet av Sida. SEI har utvecklat en finansieringsstrategi men det är ovisst om fler givare ansluter sig på programnivå. SEI riskerar då genom för stor projektfinsiering att ha för lite fokus vilket kan påverka måluppfyllelsen negativt. Lyckas man inte att få ytterligare programfinansiering bör SEI med hjälp av sitt nya planerings- och uppföljnings-system kunna se var man behöver omallokera resurser och eventuellt fokusera snävare.

¹⁷ SEI Annual Report 2010

Insats 3: Världsbanken Water and Sanitation Program (WSP)

Insatsens huvudsakliga mål: WSPs mission är att stödja ökad tillgång till vattenförsörjning och sanitet för speciellt fattiga människor.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
70,0	2009-2011	70,0	WB WSP	PBA	Ca 5 %

Resultat:

- WSP har lanserat en 'Business Plan' för 2011-2015 baserad på utvecklingsländernas behov av att tillhandahålla vatten och sanitet samt utvecklat ett RBM-ramverk.
- Genom WSPs stöd till kapacitetsuppbyggnad och institutionella stöd, nationellt och lokalt, har ca 8,3 miljoner människor fått förbättrad sanitet i Indien, Indonesien och Tanzania. Ca 40 miljoner kvinnor och barn har nåtts av information genom TV och radio om betydelsen av handtvätt¹⁸. WSP har vidareutvecklat metoder för att engagera privata entreprenörer i arbetet, och stärka deras kapacitet att tillhandahålla vattenförsörjning och sanitet. Till dags dato beräknas ca 16 miljoner människor i 10 länder fått service från 275 nationella entreprenörer¹⁹.

Sidas resultatbedömning

WSP fortsätter att generera goda resultat genom att vara en globalt ledande organisation avseende metodutveckling och med förmåga att påverka regeringar i utvecklingsländer att satsa på vatten och sanitet. En utmaning för WSP rör ansatser för att skala upp insatser för att kunna nå alltför fattiga och marginaliserade människor. WSP arbetar därför aktivt med innovativa finansieringsmetoder.

3.1.2.2 Bedömning av portföljens samlade insatser inom Miljö och Klimat i relation till regeringens policy

Det övergripande målet för sektorn är "att bidra till att stärka det globala arbetet för miljö och klimat som grund för hållbar utveckling". Med hjälp av en blandad portfölj med olika aktörer, har flera signifikanta framsteg uppnåtts i flera delsektorer.

Stärkt offentlig förvaltning, livsmedelssäkerhet och ekosystem

Stöd till en grupp ledande miljöorganisationer så som WRI, IIED, SEI och IUCN har bidragit till kunskaper av hög vetenskaplig kvalitet som efterfrågas i olika processer på global, såväl som regional och bilateral

¹⁸ Water and Sanitation program, FY 10 End Year Report, sid 3

¹⁹ Water and Sanitation program, FY 10 End Year Report, sid 13

nivå. Deras arbete karaktäriseras av innovativt tänkande och utveckling av nya metoder. Sida bedömer att organisationerna samlat på ett positivt sätt bidrar till den globala policyagendan genom en rad resultat vad gäller påverkan på viktiga policybeslut när de driver frågor som står i samklang med svenska prioriteringar, t. ex arbetar flera för att främja en grön ekonomi/tillväxt.

Ett exempel är IIED har varit pådrivande i upprättandet av Green Economy Coalition och agerar nu sekretariat. Koalitionen kopplar ihop aktörer inom miljö, utveckling, FN, arbetstagare och näringsliv. Syftet är att påverka Rio+20 konferensen 2012 genom att göra röster från Syd hörda.

WRI som har ett stort fokus på samarbete med företag har utvecklat en metod för analysera risker och möjligheter kopplade till användandet ekosystemtjänster. Minst 250 företag, somliga världsledande, har använt sig av metoden och många har tagit fram strategier för skyddande av ekosystemtjänster.²⁰ En utmaning ur Sidas perspektiv är en allmän tendens bland flera samlingsorganisationer att fokusera på transitionsländer såsom Kina och Indien, eftersom dessa länder har den största påverkan på klimatet och miljön än de allra fattigaste länderna.

Det är viktigt att reglera användandet av kemikalier eftersom de fattiga medborgarna ofta är de som främst drabbas i form av ohälsa eller miljöproblem. Här spelar Kemikalieinspektionen, KemI, en viktig roll gentemot UNEP DTIE Chemicals Branch för en vägledning om legal struktur och finansiering av nationellt²¹.

Förbättrad vattenresursförvaltning och bättre tillgång till vatten och sanitet

Rent vatten är en grundläggande förutsättning för människors hälsa och är numera, tillsammans med sanitet, deklarerad som en mänsklig rättighet av FNs generalförsamling 2010²². Var sjätte person på jorden saknar tillgång till rent vatten. Effekterna av diarrésjukdomar för barn under 15 år är större än för de sammantagna effekterna av HIV/AIDS, malaria och tuberkulos²³. Tillgång till rent vatten och dräglig sanitet är av direkt betydelse för kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa.

Bland annat i syfte att bidra till uppfyllandet av millenniemålen, så arbetar

²⁰ Exempel: Yves Rocher, Eskom, Akzo Nobel, Michelin, Alcoa och International Petroleum Industry Environmental Conservation Association.

²¹ Guidance on the Development of Legal and Institutional Infrastructures for Sound Management of Chemicals and Measures for Recovering Costs of National Administration (LIRA-GUIDANCE) Draft March 2011

²² UN General Assembly resolution GA/10967, 64th GA Plenary 108th Meeting (AM), 28 July 2010

²³ UN-Water global annual assessment of sanitation and drinking-water (GLAAS) 2010: targeting resources for better results, WHO & UN Water, sidan 8

Sida under 2011 med att förnya flera existerande avtal för vatten och sanitet utifrån programstödsansatser på vatten och sanitetsområdet.

Den Globala Sanitetsfonden genom lanserades i större skala 2010 för att ge fattiga människor säker och grundläggande sanitet i enlighet med millenniemålet mot barnadödlighet samt för en halvering av andelen människor utan tillgång till sanitet. Under 2010 har ca 210 MSEK satsats på sanitets- och hygieninsatser i Indien, Malawi, Nepal och Senegal vilket beräknas påverka 23 miljoner människor de kommande fem åren²⁴.

Utvärderingen av Water Supply and Sanitation Collaborative Council (WSSCC) för strategiperioden 2005-2010 konstaterade bland annat att rapporter, broschyrer, riktlinjer och manualer ansågs vara ledande inom området²⁵.

Förbättrad tillgång till hållbar energi

En genomgång av insatsportföljen för miljö och klimat visade att endast 5-6 procent av medlen används till energi trots att detta område prioriteras i miljö- och klimatpolicyn. Ett utvärderingsarbete genomförs under 2010 om enhetens energiportfölj och en preliminär rapport visar att det finns flera relevanta och kostnadseffektiva globala organisationer som Sida skulle kunna stödja. Den pekar också på möjligheterna att öka stödet till redan befintliga samarbeten som exempelvis Energy Sector Management Assistance Program (ESMAP)²⁶. Sida bedömer att ESMAP har stor påverkan på ländernas energisektorer genom rådgivning och genom Världsbanksgruppens finansiering. 30 utvecklingsländer har utvecklat energistrategier, policyer, institutioner eller lagsystem baserade på analyser och rekommendationer av ESMAP. ESMAP kan dessutom finansiera studier som föregår investeringar och man bedömer att deras insatser 2009-2010 har påverkat 16 miljarder USD av Världsbanksgruppens investeringar i utvecklingsländernas energisektorer²⁷.

Hållbar stadsutveckling

UN-Habitats rapport State of the World Cities 2010/2011 visar att majoriteten av världens befolkning nu lever i städer och att fattigdomen i fattiga länder alltmer har urbaniserats. Städernas planering och förutsättningar är en nyckel till att minska fattigdomen och nå miljömålen. Genom sitt mandat, så är UN-Habitat det naturliga internationella navet för de urbana frågorna. UN-Habitats resultat har dock ibland varit svåra att se, men i oktober-2010 inledde den nye exekutivdirektören, Joan Clos, ett

²⁴ P. 9, Annual Report 2010, Water Supply and Sanitation Collaborative Council

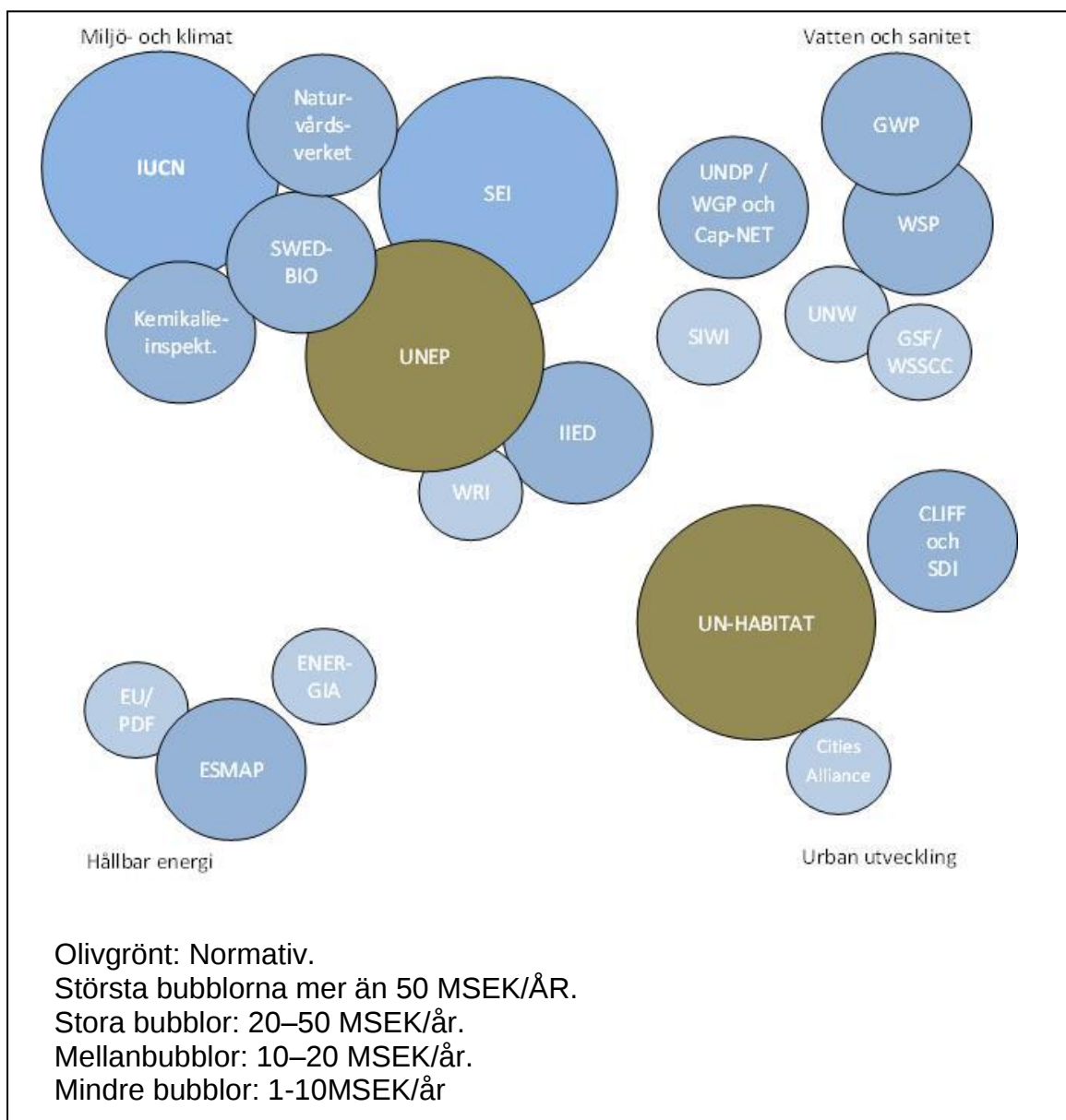
²⁵ P.51, IOD PARC: External Review 2005-2010 Water Supply and sanitation Collaborative Council, Final Report, April 2011

²⁶ Globala Program, Assessment of the Energy Portfolio at the Unit for Global Programmes

²⁷ ESMAP 2010 Annual Report

kraftfullt förändringsarbete med fokus på organisation, koncentration och styrning. De första resultaten förväntas under hösten-2011.

Under senare år har även Cities Alliance vid Världsbanken genomfört ett omfattande omstruktureringsarbete där man nu fokuserar på stora nationella program och en fond med små katalytiska medel. Det första nationella programmet har nu initierats i de fem största sekundära städerna i Uganda²⁸.

Utmaningar

Figuren ovan illustrerar hur organisationerna inom ämnesområdet relaterar till varandra. Endast UNEP och UN-Habitat kan betraktas som tydligt

²⁸ Cities Alliance, An Alliance in Transition. Annual Report 2010

ledande normativa aktörer inom sina respektive sektorer. Trots att några organisationer har uteslutits för att illustrationen skall bli åskådlig så visar figuren tydligt på att Sida stöder ett stort antal aktörer inom området och att tyngdpunkten är på insatser inom miljö och klimat respektive vatten och sanitet. Sammanfattningsvis bedöms portföljen vara relativt välbalanserad förutom att det finns behov av ytterligare satsning inom energisektorn.

3.1.3 Jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen

Antal avtalade insatser: 9

Under perioden januari - augusti 2011 har en insats slutförts och ingen ny avtalats.

3.1.3.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: UN Action Against Sexual Violence in Conflict

Insatsens huvudsakliga mål:

Att bidra till att konfliktrelaterat sexuellt våld som krigstaktik avtar genom att förbättra koordinering av FN-programmering, förbättra påverkansarbete samt stötta initiativ på internationell och landnivå i syfte att förebygga och svara upp mot konfliktrelaterat sexuellt våld.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
42	2009-2011	42	UN Action MDTF	Specifikt program	59 %

Resultat:

- Under 2010 har UN Action-nätverket strävat efter att ge strategiskt stöd på landnivå till FN:s fredsbevarande trupper och landteam, framför allt i att utveckla och genomföra gemensamma strategier för att förebygga sexuellt våld. Åtta projekt godkändes för finansiering av fonden. Implementerande aktörer är OCHA, OHCHR, UNDP, UN-DPA, DPKO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNWOMEN och WHO.
- En uppförandekod för DRCs väpnade trupper, en granskningsmekanism för personer från väpnade trupper som misstänks för MR-brott, samt juridiskt stöd till offer som önskar processa mål i den formella rättsapparaten.
- I Centralafrikanska Republiken placerades en rådgivare i syfte att genomföra en situationsanalys och ge råd till nätverket gällande hur

stödet till FN-systemet skulle kunna effektiviseras. Slutsatsen av studien var att majoriteten av de program som genomförs är genusblinda och bör omprogrammeras, samt att en strategi bör tas fram för att guida FN:s stöd till BINUCA (Special Political Mission).

- SRSWG Wallström har använt UN Action som plattform för att höja kunskapsnivån både internationellt och nationellt, t.ex. genom sina besök i konfliktländer. En milstolpe under föregående år var säkerhetsresolution 1960, som bland annat rekommenderar att årligen lista med namn och anta sanktioner mot aktörer som utövar sexuellt våld i konflikter.
- En guide för fredsbevarande personal om krigsrelaterat våld mot kvinnor och ett mobilt utbildningsteam har etablerats som erbjuder träning till FNs fredsbevarande trupper (innan utresa).
- Ett Team of Experts, ett resultat av säkerhetsrådsresolution 1888, som bidrar med teknisk assistans till regeringar och myndigheter med t.ex. insamling av brottsbevis, vittnesmål och juridiska processer har etablerats. Teamet arbetar på begäran av regeringar, och är i nuläget aktivt med teknisk assistans i DRC, Liberia och Södra Sudan.

Sidas resultatbedömning

Arbetet mot sexuellt våld i konflikt avancerar på global nivå, men stora utmaningarna återstår fortfarande på landnivå. I många länder påverkas resultaten negativt av kapacitetsbrist både inom FN-systemet och på regeringsnivå. Implementering av projekt påverkas också negativt av säkerhetsläget i många prioriterade länder. Antalet projekt som godkänns av fonden och implementeras av nätverket har ökat, men resultat är fortfarande svåra att avläsa pga. den relativt knappa implementeringstiden. Sammantaget är emellertid bedömningen att den koordinering som sker inom UN Action-nätverket är – trots svårigheterna – mycket efterfrågad och av stor vikt inom det internationella systemet.

Insats 2: HIVOS

Insatsens huvudsakliga mål är att bidra till:

- 1) Kvinnors rättighet att inte utsättas för våld och tvång
- 2) Kvinnors rätt till självbestämmande

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
4 MSEK	2009-03 – 2012-12	11.1 MSEK	Hivos	Programstöd	50 %

Resultat:

Under 2010 fortsatte Hivos att stärka sina partners genom att bl. a. ge konsultstöd i strategisk planering samt kompetensutveckling i finansiell styrning. Hivos har också bidragit till att bilda fler nätverk mellan deras partners och andra aktörer. Vid Commission on the Status of Women (CSW) 2011 möjliggjorde Hivos för några av deras partners att aktivt delta i konferensen genom att bl. a. lobba för kvinnors rättigheter i Irak.

Ett urval av resultat:

- Med stöd från Hivos ligger det för närvarande ett lagförslag i det Kenyanska parlamentet, om att kriminalisera kvinnlig könsstympning
- Med hjälp av Hivos stöd har mål för att bekämpa könsbaserat våld stärkts i den Tanzaniska nationella planen. I samma plan har rollfördelningen tydliggjorts mellan ministerier och myndigheter.
- I Uganda har Hivos bidragit till att regeringen ratificerat Protokoll för Afrikas stadga om mänskliga rättigheter och för mänskliga rättigheter för kvinnor i Afrika.
- I Irak har ministeriet för Public Relations fått hjälp av en organisation som får stöd av Hivos, i deras arbete med att sprida information om kvinnohandel.
- I Tanzania har över 1000 kvinnor som blivit utsatta för våld och/eller blivit fråntagna sin arvsrätt mm. fått service genom landets vård- och rättssystem.²⁹

Sidas resultatbedömning

Hivos partners arbetar i svåra miljöer där insatser för att säkerhetsställa jämlikhet går långsamt. Trots detta bedömer Sida att Hivos kommer att uppfylla sina mål. Hivos har fokus på påverkansarbete på nationell nivå, informationsspridning och tillgång till service på lokal nivå. Sida bedömer deras fokusområden som centrala i arbetet för mer jämställda samhällen. Sida gör också bedömningen att Hivos partners är stabila och väl etablerade i samhället där de verkar.

Insats 3: The Association for Women's Rights in Development (AWID)

Insatsens huvudsakliga mål: Bidra till:

- Att öka kunskap och förståelse om kvinnors rättigheter.
- Kapacitetsuppbyggnad för individer och organisationer som arbetar för kvinnors rättigheter.
- Att skapa allianser mellan olika sociala grupper och sektorer världen över för att stärka kvinnorrättsrörelser.
- Att påverka internationella organisationer och institutioner för att stärka kvinnors rättigheter.

²⁹ Annual report 2010 "Promoting women's bodily integrity in Iraq and Eastern and Southern Africa

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
30 MSEK	2009-12 - 2013-10	24,4 MSEK	AWID	Kärnstöd	Ca 30 %

Resultat:

AWID har stärkt sitt arbete under året. Organisationen har expanderat både i termer av antal personal samt initiativ inom sin strategiska plan.

AWID har under året strategiskt och aktivt medverkat i den globala policydialogen. T ex som medlem i "Women's Working Group on Financing for Development" har AWID påverkat både FN och OECD genom att göra kopplingen kvinnors rättigheter och ekonomisk utveckling starkare. AWID har också varit en av nyckelorganisationerna i civila samhällets globala kampanj "Gender Equality Architecture Reform" (GEAR) som arbetade med påverkansarbete under uppbyggnadsfasen av UN Women.

Andra resultat uppnådda är:

- Under 2010 bidrog AWID till att en internationell aktivitetsplan togs fram i syfte att stärka arbetet med att förbättra situationen för kvinnliga försvarare av de mänskliga rättigheterna. Detta resulterade även i att FN:s specialrapportör för försvarare av de mänskliga rättigheterna använde erfarenheter från AWIDs arbete i sin rapport för 2010 om mänskliga rättighetsförsvarare.
- Att arbeta med religiös fundamentalism och dess negativa inverkan på kvinnors rättigheter är en motvindsfråga som har givit vissa resultat under 2010. AWIDs forskning och studier i ämnet har fått ett kraftigt uppsving i media bl. a genom BBC, och därmed bidragit till en ökad kunskap i ämnet bland en större publik. Det har också bidragit till att efterfrågan på ett större engagemang kring mänsklig rättigheter och utveckling har ökat bland aktörer som arbetar med fundamentalism.
- I maj 2010 lanserade AWID en s.k. "Young Feminist Wire" som sprider information, bygger kapacitet hos feministiska ungdomsnätverk samt erbjuder en internet/ICT baserad plattform för diskussion bl. a för kvinnor i Mellanöstern. Mer än 55,000 träffar har registrerats sedan lanseringen.
- AWID har också under året arbetat med att sätta upp en fond "Young Feminist Fund" där unga feministiska nätverk kan söka pengar.
- Tack vare starkt påverkansarbete bl. a av AWID under 2010 beslutade den Nederländska regeringen att förnya sitt stöd med 12

MEURO till den globala fonden för kvinnors rättigheter "MDG3-fonden" nu kallad "FLOW".³⁰

Sidas resultatbedömning

Sida bedömer att AWID har uppnått sina mål under året. AWID arbetar i svåra miljöer där t ex våld mot kvinnliga försvarare av de mänskliga rättigheterna ökar, vilka i vissa fall lett till mord. AWID har emellertid visat på mod att fortsätta sitt arbete med motvindfrågor och organisationen har ihärdigt påvisat betydelsen av kvinnors rättigheter i den globala policydialogen.

AWIDs förmåga att samarbeta med organisationer som t ex HIVOS och Mama Cash som får stöd från Sida, istället för att konkurrera har bidragit till att organisationen fått ett starkt förtroende bland sina partners. Sida bedömer att AWID är en ledande internationell NGO inom kampen för kvinnors rättigheter.

Sidas utvärdering av AWIDs interna kontrollsystem som gjordes under 2010 bekräftade att organisationens system är effektivt och pålitligt. Rapporten var också positiv till att AWID är kostnadseffektivt på så sätt att organisationen inte har något huvudkontor utan istället har personal över hela världen som arbetar hemifrån. Detta bidrar också till att organisationen har en bred geografisk kunskapsbas för sitt viktiga arbete.

3.1.3.2 Bedömning av portföljens samlade insatser inom Jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen i relation till regeringens policy

Jämställdhetsportföljen bidrar till att uppfylla de fyra uppsatta målen i den svenska jämställdhetspolicyn: kvinnors politiska deltagande; kvinnors ekonomiska egenmakt; sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt; kvinnors säkerhet inklusive könsbaserat våld och människohandel.

Vissa jämställdhetsinsatser inom **kvinnors ekonomiska egenmakt**³¹ samt insatser som avser **sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter**³² (SRHR) redovisas under "3.2 Förstärkta insatser för att nå milleniemålen" respektive "3.3.1. Hållbar ekonomisk tillväxt". Bland de viktigare insatserna kan IPPF nämnas som med sina medlemsorganisationer i över 150 länder når ut brett med SRHR service. Vad gäller kvinnors ekonomiska egenmakt har stödet bland annat bidragit till att en konvention blev tagen av ILO i juni 2011 gällande

³⁰ Annual Narrative Report for 2010 from the Association for Women's Rights in Development (AWID) "Strengthening the Voice, Impact and Influence of Women's Rights Advocates, Organizations and Movements around the World". For the Period: January – December 2010

³¹ Women World Banking, WIEGO, IAFPE

³² IPAS, IPPF, UNFP Maternal Health Thematic Fund

hushållsarbeters rättigheter. Denna process har gått ovanligt fort inom ILO och en av anledningarna till denna framgång är stöd till organisationen WIEGO som har arbetat hårt för att stärka hushållsarbeters rättigheter. Konventionen berör upp till 100 miljoner människor som är aktiva inom hushållsnära tjänster runt om i världen.

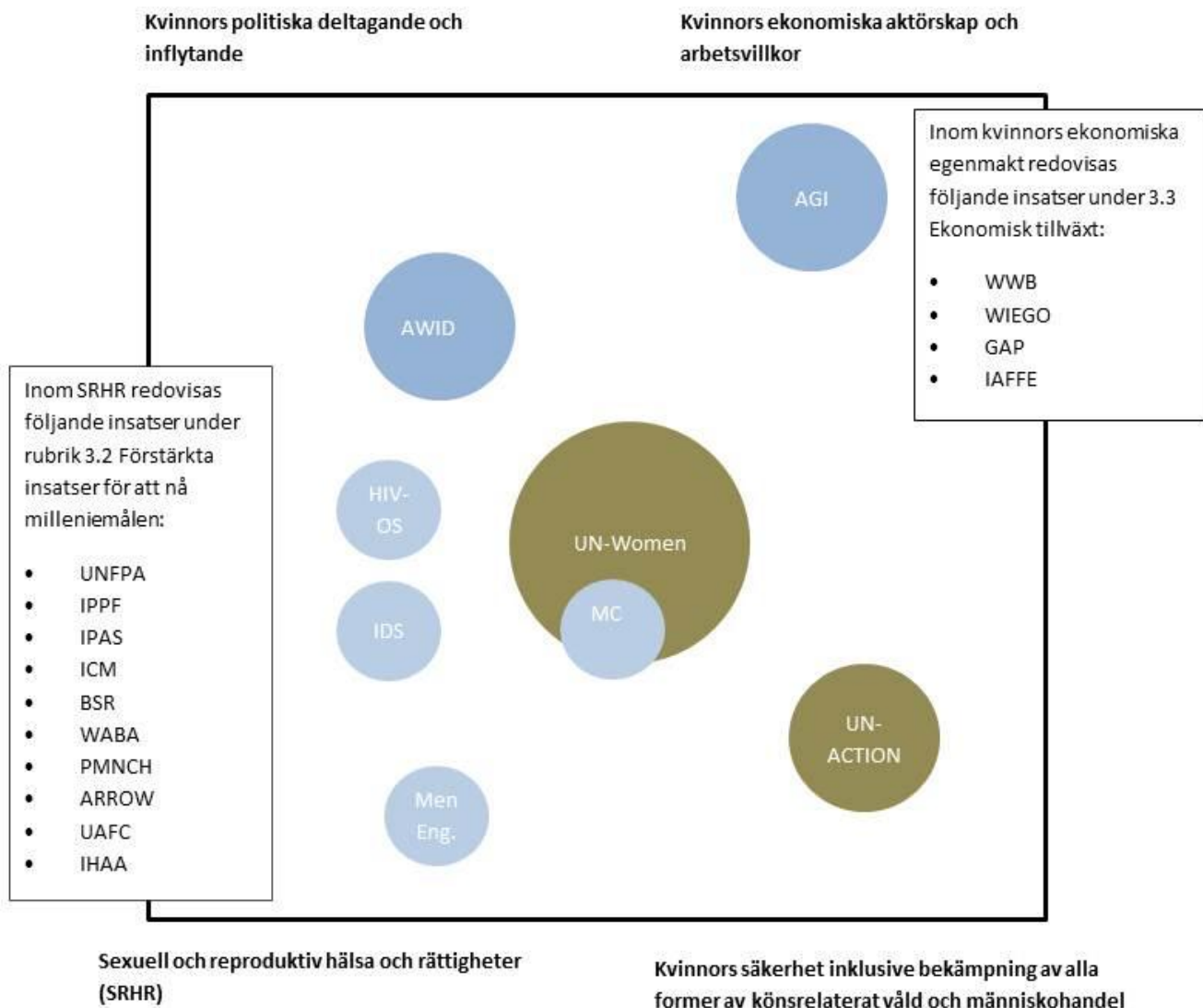
Under år 2010 har jämställdhetsportföljen blivit mer balanserad genom att stöd till organisationer som arbetar med påverkansarbete kompletterats med normativt arbete. Portföljen har därmed stärkts genom ett första mindre stöd till bildandet av FN:s organ för jämställdhet och kvinnors egenmakt, UN Women.

Genom stöd till uppbyggnadsfasen av UN Women samt till det civila samhället, har Sida bidragit till att påverka utvecklandet av UN Womens strategiska plan 2011 - 2013. Stöd till det civila samhällets kampanj Gender Equality Architecture Reform (GEAR) har resulterat i att ett policy papper tagits fram hur UN Women kan stärka sitt arbete på fältet. Med Sidas stöd har också UN Women erhållit expertis inom jämställdhet.

När det gäller **kvinnors politiska deltagande** har Sida bidragit till flera initiativ som främjar kvinnligt ledarskap bl. a. genom stöd till mindre aktivistorganisationer via Mama Cash, men också till Young Feminist Wire som med hjälp av bland annat bloggar, twitter och andra ICT-verktyg bygger nätverket. Bland de mer spännande insatserna finns ett arabiskt nätverk för unga kvinnliga feminister bildats som arbetar mot lagstiftning som diskriminerar unga flickor och kvinnor i arabvärlden.

Könsbaserat våld är ett tema som återkommer i nästan samtliga program i jämställdhetsportföljen, bland annat har HIVOS kunnat påvisa att de bidragit till minskat kvinnlig könsstympning i bl. a. Kenya. AWID har också fortsatt uppmärksamma problematiken.

Arbetet mot **sexuellt våld i konflikt** har rönt stor politisk uppmärksamhet under 2010. Detta bl.a. tack vare SRSG Wallströms arbete samt Säkerhetsrådsresolution 1960, som ytterligare understryker vikten av sanktioner mot aktörer som använder sexuellt våld som ett medel i konflikt. Genom stöd till FN-nätverket UN Action Against Sexual Violence in Conflict har Sida bidragit till att det internationella samfundet kunnat ta flera viktiga steg i implementeringen av denna och andra viktiga säkerhetsrådsresolutioner. Bland annat har ett expertteam upprättats (resolution 1888) som bistår nationella regeringar och myndigheter i hanteringen av rättsprocesser relaterade till sexuellt våld i konflikt. Ett flertal av de organisationer som stöds inom området fred och säkerhet bedriver också ett mycket aktivt arbete inom området sexuellt våld i konflikt, bl.a. Geneva Call och International Alert.

Illustrationen visar insatserna i relation till gällande policy. Insatser inom SRHR-området som är relevanta även här presenteras under hälsa och SRHR. En del insatser som presenteras under Säkerhet och utveckling kan också kunna presenteras här.

Olivgrönt: Normativ

Stora bubblor: 20 – 50 MSEK/ÅR

Mellan bubblor: 10 – 20 MSEK/ÅR

Mindre bubblor: 1- 10MSEK/ÅR

Utmaningar

Att arbeta med jämställdhet är ett långsiktigt arbete som inte alltid visar på omedelbara resultat. Att stärka kvinnors rättigheter är i många grupper och

samhällen en motvindsfråga som flera av portföljens organisationer tar sig an med uthållighet, tålamod och ibland under direkt hot. Organisationer i portföljen jobbar aktivt med att skydda drabbade kvinnliga MR-försvarare.

Flera organisationer behöver också stärka sina uppföljningssystem för att nå en effektiv resultatstyrning och kunna redovisa sitt arbete mer rättvisande. Något som Sida driver i den reguljära dialogen. Under året har AWID tagit fram ett bra uppföljningssystem som också börjat användas av andra organisationer.

I jämställdhetsarbetet är det viktigt att involvera unga pojkar och män. Det är fortfarande tydligt att ett strategiskt samarbete mellan manliga nätverk och kvinnorrätsorganisationer fortfarande inte uppnåtts. Sida kommer att fortsätta arbetet med att bredda den samlade portföljen för att stimulera kopplingar mellan manliga och kvinnliga nätverk/organisationer.

3.2 Verksamhetsområde: Förstärkta insatser för att nå milleniemålen

Antal avtalade insatser: 34.

Under perioden januari - augusti 2011 har fyra insatser slutförts och fyra nya avtal undertecknats.

3.2.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: The Maternal Health Thematic Fund, MHTF, genom UNFPA

Insatsens huvudsakliga mål är att minska mödradödligheten och förbättra mödrahälsan i de 20 länderna med högst mödradödlighet genom utbildning och fortbildning av barnmorskor samt åtgärder för att utrota fistula.

Avtalat belopp	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet
115 MSEK	2009-07 – 2013- 06	75 MSEK	UNFPA	Programstöd	31 %

Resultat: ³³

Under 2010 har UNFPA tillsammans med Internationella barnmorskefederationen (ICM, med stöd av Sida) stärkt nationella utbildningssystem av barnmorskor i ett antal länder. UNFPA:s regionala kontor har också stärkts genom en fortsatt tillsättning av barnmorskefunktioner som är i enlighet med programmets mål. Programmet har också bidragit till att stärka och utveckla befintliga

³³ The Maternal Health Thematic Fund, Annual Report 2010

barnmorskeföreningar för att främja och synliggöra barnmorskefunktionen som en autonom profession.

Andra uppnådda resultat är:

- I Bangladesh där det tidigare endast existerade "community midwives" finns det nu tre certifierade barnmorskeutbildningar med WHO-curriculum.
- Barnmorskeutbildning i 15 länder har blivit utrustade med böcker och annat utbildningsmaterial (anatomiska modeller) i enlighet med skolornas behov.
- Antalet utexaminerade barnmorskor ökade gradvis jämfört med 2009 i alla de 26 länder där programmet är verksamt. I t ex Etiopien ökade antalet från 2500 till 3900 och i södra Sudan utexaminerades de första barnmorskorna från den nya treåriga barnmorskeutbildningen.
- I Kambodja etablerades en högre barnmorskeutbildning (filosofie kandidat-nivå) och i Uganda etablerades en magisterutbildning för sjuksköterskor och barnmorskor.
- Barnmorskeföreningar etablerades i Bangladesh och Nepal, samt två på regional nivå. Föreningar finns nu i 17 av de länder som ingår i barnmorskeprogrammet.
- UNFPA tillsammans med ICM medverkade till att utveckla rapporten "State of the World's Midwifery Report" som lanserades i juni 2011 på Internationella Barnmorskefederationens "Triennial Congress". Rapporten bidrar till samlad data om mödradödligheten, tillgången på barnmorskor och barnmorskefunktionen i mer än 60 länder.
- 2010 lanserades ett globalt multilateralt partnerskap för att stärka barnmorskor. UNFPA, ICM, WHO, UNICEF, Världsbanken och många andra partners lanserade ett "Global Call to Action" på Barnmorskesymposiet vid Women Deliver-konferensen i Washington D C. De uppmanade regeringar att förbättra barnmorskeutbildningar för att uppnå nödvändig kompetens.
- Även inom programmets "Campaign to end Fistula" har framsteg gjorts. Fler än 5000 kvinnor och flickor har fått behandling mot fistula i närmare 40 länder.

Sidas resultatbedömning

Uppmärksamhet kring barnmorskans roll har ökat under året bl. a genom Women Deliver- konferensen där barnmorskans roll fick stort internationellt genomslag 2010 samt lanseringen av "State of the World for Midwives" i Durban 2011. Barnmorskans roll för att uppnå MDG5 är nu en global överenskommelse vilket är ett positivt resultat som programmet har bidragit till.

Implementeringen har gått snabbare än förväntat. Uppföljning samt rapportering bedöms dock vara ostrukturerad vilket gör att det från Sidas sida är svårt att följa programmet. En orsak bedöms vara att det är för få personer på huvudkontoret som ansvarar för genomförande och uppföljning. Samarbetet som sker tillsammans med ICM är från båda parter dåligt vilket kan också antas vara en orsak till att det finns stora brister i rapporteringen. Bristerna har tagits upp av Sida på årsmöte i juni 2011 och även av andra givare. Besök planeras på ICM för att få deras uppfattning om problemet.

Insats 2: Ipas

Insatsens huvudsakliga mål: Ipas arbete syftar till att stärka fattiga kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter genom ökad tillgång till säkra aborter.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet
90 MSEK	2010-2013	50 MSEK	Ipas	Kärnstöd	6%

Resultat:

Följande resultat rapporteras av Ipas för perioden juli 2009-2010:

- 182 336 kvinnor erhöll säkra vakumaborter (6 % fler jämfört med året innan)
- 62 % av kvinnorna erhöll preventivmedel av någon form (motsvarande siffra var 57 % året innan)
- Fler kvinnor än tidigare behandlades med medicinsk abort, Ipas arbete har även bidragit till att integrera medicinska aborter i nationella program
- Ipas utbildade 7322 hälsoarbetare i att utföra säkra aborter
- Ipas bidrog till ökad tillgång till tekniska hjälpmedel, över 170 000 manuella vakuumsug och närmare 1,5 miljoner kanyler distribuerades
- Ipas påverkansarbete bidrog till att en ny, mer abortvänlig, lagstiftning antogs i Kenya och att nya riktlinjer för säkra aborter gavs ut i Indien

Sidas resultatbedömning

Ipas övergripande mål är förbättra kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter genom ökad tillgång till säkra aborter. De förväntade resultaten är ökad tillgång till säker abortvård; hållbar tillgång till abortteknologi (instrument, medicinska aborter etc.); ökad kunskap hos fattiga kvinnor om hur oönskad graviditet förhindras och hur man får tillgång till säker abort; och reformerad lagstiftning. Sidas bedömning är att

Ipas gör framsteg på alla dessa områden, trots att abortfrågan är svår att överhuvudtaget diskutera i många länder.

Ipas arbetar med abortteknologi rekommenderad av WHO och särskilt anpassad för hälsosystem i fattiga länder med begränsade resurser. Ipas arbetar för att integrera abortvården i den existerande hälsostrukturen. Ipas modell bygger på att utbilda hälsopersonal på mellan-nivå. Utbildningsmaterial är tillgängligt on-line, utan kostnad. De två huvudspår (ökad tillgång till service och policypåverkan) som Ipas arbetar genom är ömsesidigt stärkande. Framgång inom påverkansarbetet banar väg för ökad abortvård och förbättrad vård och engagerade vårdgivare stärker påverkansarbetet. Ipas har beräknat att säkra aborter, med manuell vakuumsug eller mediciner, sparar liv och minskar kostnaderna med 41 % jämfört med befintlig vård efter abort i fattiga länder³⁴. Sidas bedömning är att insatsen är kostnadseffektiv.

Insats 3: Education For All Fast Track Initiative

Insatsens huvudsakliga mål: EFA FTI syftar till att stödja fattiga länder att nå sina utbildningsmål.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
641 MSEK	2008-2011	541 MSEK	EFA FTI	Kärnstöd	5 %

Resultat:

Följande resultat rapporteras av EFA FTI i årsrapporten för 2010³⁵:

- Fler barn går i skolan i FTIs samarbetsländer. Siffran har ökat från ca 59 miljoner barn år 2000 till 81 miljoner barn 2008.
- Andelen barn som fullgör primärskolan i dessa länder har ökat från 58 % till 72 % under samma period.
- Andelen barn som börjar skolan vid rätt ålder har ökat från 66 % till 81 % (2000 – 2008).
- Fler flickor genomgår nu primärskolan, ökning från 52 % till 67 % under 2000-2008 i FTIs samarbetsländer.
- Jämställdhetsindexet ökade från 0,88 till 0,94 under perioden 2000-2008.
- FTI har fått en förbättrad styrelsesammansättning där alla relevanta utbildningsaktörer finns representerade (samarbetsländer, givare, multilaterala organisationer, privata aktörer, civilsamhället).

³⁴ Ipas. 2011. The cost of unsafe abortion in Malawi.

³⁵ 2010 Annual Report, Education for All-Fast Track Initiative

- FTI har fått ett förbättrat styrsystem, bl.a. fattas nu alla finansiella beslut av styrelsen.
- Financial Advisory Committee har etablerats för att stödja styrelsen i beslutsfattandet
- Civil Society Education Fund har etablerats med stöd från FTI för att stärka kapaciteten hos civilsamhällsorganisationer som arbetar med utbildning för att dessa ska kunna delta aktivt både med implementering och i policydialogen.

Sidas resultatbedömning

EFA FTI har kommit en bra bit på väg med sitt reformarbete som bl.a. innehåller ökat resultatfokus, förbättrat stöd till länderna och deras specifika behov, utökat politiskt och finansiellt åtagande för EFA-agendan och stärkt inflytande från samarbetsländerna i beslutsfattande. Sidas bedömning är att stora förbättringar gjorts inom partnerskapet. Det som fortfarande är en stor utmaning är de långa perioderna från beslut till avtal och utbetalning av bidrag till länderna. Dock har processerna även här förbättrats och den genomsnittliga tiden från beslut till avtalstecknande har sjunkit från närmare 12 månader under 2007 till drygt fem månader under 2010.

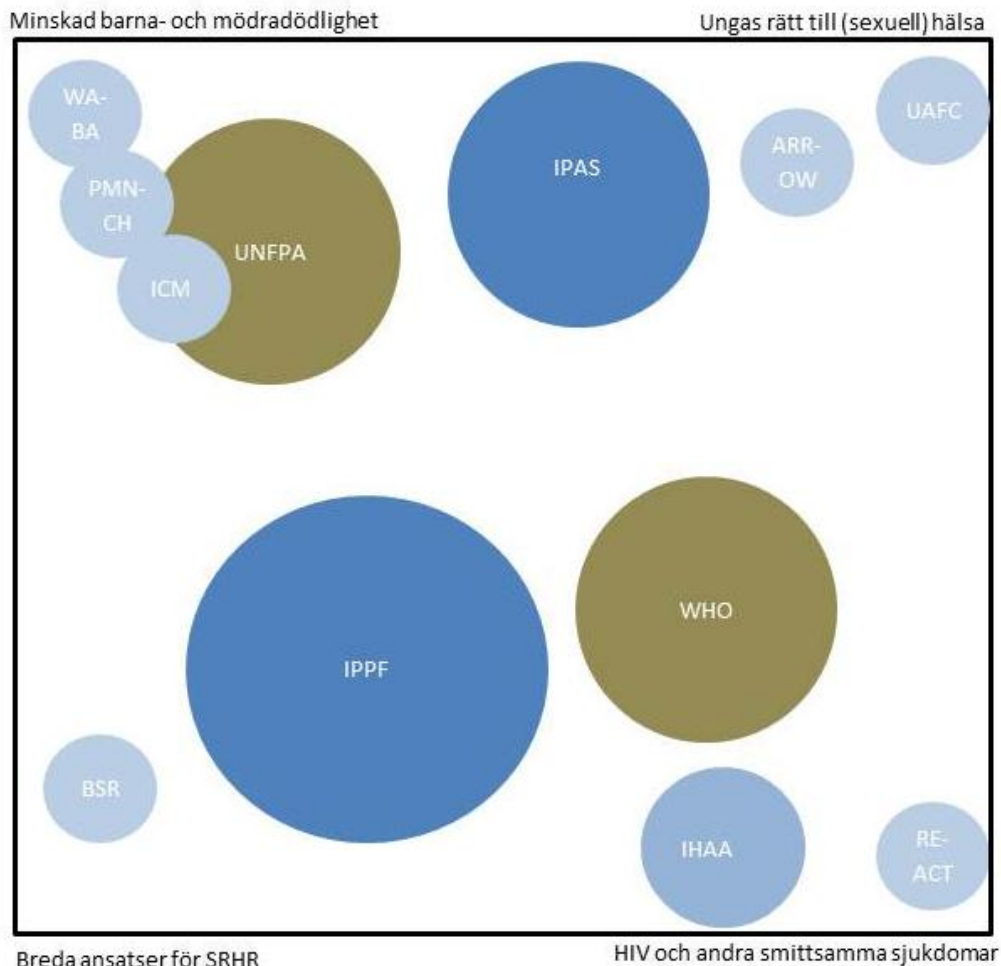
EFA FTI har under det senaste året arbetat med att ta fram strategiska prioriteringar för verksamheten. De tre prioriterade områdena är: flickors utbildning; kvalitet i utbildningen; och utbildning i sviktande stater. Sida har, tillsammans med övriga länder i valkretsen, aktivt bidragit till detta arbete.

3.2.2 Bedömning av portföljens samlade insatser inom förstärkta insatser för att nå millenniemålen i relation till regeringens policyer

I avvaktan på den kommande policyn för hälsa och utbildning är utgångspunkten för Sidas arbete "Sveriges internationella politik för Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter" (2006), "Health is Wealth" (2002) inom hälsoområdet, "Rätten till en framtid", "Policy för Sveriges internationella hiv- och aidsarbete" (2009) samt inom utbildningsområdet "A human rights and a basic need" (2000).

Minskad barna- och mödradödlighet

Huvuddelen av den globala portföljen inom hälsoområdet syftar till att främja barns, ungdomars och kvinnors hälsa genom att skapa förutsättningar för tillgång till bred SRHR service som inkluderar hiv-prevention, säkra aborter samt ungdomars behov av anpassad service och information. Att stärka barnmorskors kapacitet och kompetens är en prioriterad fråga då de genom sin nyckelroll kan sägas personifiera stora delar av SRHR agendan.

Illustrationen visar insatserna i relation till gällande SRHR och HIV/AIDS-policyer.

Olivgrönt: Normativ

Största bubblorna mer än 50 MSEK/ÅR

Stora bubblor: 20 – 50 MSEK/ÅR

Mellan bubblor: 10 – 20 MSEK/ÅR

Mindre bubblor: 1- 10MSEK/ÅR

Sidas stöd till UNFPA och det internationella barnmorskeförbundet har bidragit till att stärka och synliggöra betydelsen av barnmorskan för att minska mödra- och barnadödligheten i sammanlagt 26 länder under avtalsperioden. Sida har bidragit både tekniskt och finansiellt till utvecklandet av den första internationella rapporten om barnsmorskesituationen i världen.³⁶

Sverige har som ett av få länder ett långvarigt engagemang i amningsfrågan. Att främja amning är det mest effektiva sättet att förebygga nyfödd- och spädbarnsdödlighet och har därmed en avgörande betydelse för barns hälsa och utveckling³⁷. Starka kommersiella krafter verkar i negativ riktning genom kampanjer för bröstmjölksersättning. Nätverkets påverkansarbete har resulterat i skrivningar i FN-resolutioner inklusive den FN:s generalsekreterares globala strategi för kvinnors och barns hälsa. Arbetet sker i samarbete med Uppsala Universitet som förstärker genomförandet av insatsen

UD/Sida har deltagit i styrelsen för det globala partnerskapet för kvinnors och barns hälsa. Partnerskapet samlar en bred grupp intressenter kring mödra- och barnhälsofrågor för arbete kring gemensamma strategier, påverkansarbete och uppföljning utgår ifrån FNs generalsekreterares strategi för kvinnors och barns hälsa³⁸.

Breda ansatser för SRHR och ungas rätt till sexuell hälsa

Sveriges engagemang i den breda SRHR-agendan med särskilt fokus på motvindsfrågor samt underförsörjda grupper och områden har drivits genom IPPF sedan 1952. Organisationen är drivande i s.k. motvindsfrågor såsom ungdomars tillgång till preventivmedel och säkra aborter. Genom sitt arbete med autonoma medlemsorganisationer i ett 150-tal länder i när man ut med både påverkansarbete och service. Fokus är ungdomar i ekonomiskt och socialt svaga områden. Under 2010 har man ökat distributionen av preventivmedel med 30 % jämfört med 2009. Programmen har attraherat 6 miljoner nya användare av preventivmedel, man beräknar att 2,1 miljoner oönskade graviditeter har undvikits.

Sida stödjer en innovativ metod för att nå stora kvinnogrupper genom ett samarbete som genomförs mellan internationella företag och nationella civilsamhällesorganisationer för att ge undervisning till fabriksarbeterskor om SRHR; hälsa och hygien. Hittills har samarbete med 87 fabriker som nått till mer än 100 000 kvinnliga arbetare genomförts.³⁹

³⁶ The State of the World's Midwifery 2011. Delivering Health, Saving Lives.

³⁷ WABA Annual results-Based report 2010 sid 3.

³⁸ UN Secretary-General; Global strategy for Women's and Children's Health New York 6 August 2010

³⁹ Ansökan daterad September 2011; HER Project Catalysing Partnerships to Advance MDG 5 in Global Supply Chains Phase 2, sid 3

Hiv och andra smittsamma sjukdomar

Den samlade portföljen inom hiv och aids har ett fokus på förebyggande åtgärder i enlighet med den svenska hiv och aids-policy. Under 2010 bidrog Sida till att 2.9 miljoner människor fick tillgång till hiv-förebyggande åtgärder samt psykosocialt stöd vilket är ett betydelsefullt framsteg i det fortsatta arbetet med att minska hiv spridningen. Som en del i preventionsarbetet fick män och kvinnor i Cameron och Nigeria tillgång till kvinnliga kondomer. En av organisationerna fick också stöd för en särskild insats i södra Sudan genom den särskilda satsningen för barn och ungdomar.

En annan avgörande fråga för att minska spridningen av smittsamma sjukdomar är frågan om antibiotikaresistens varför Sida stödjer en insats för att frågan ska få genomslag i bl. a WHO:s rekommendationer. Ett resultat av detta är att WHO har tillsatt en arbetsgrupp under året att för att stärka arbetet mot antibiotikaresistens i länderna.

Utbildning

Utbildningssektorn har expanderat kraftigt de senaste tio åren och omvärldens krav på utbildade medborgare och arbetskraft har ökat. Stora utmaningar kvarstår bl. a att 67 miljoner barn står utan grundutbildning. Över 40 % av barnen utan skolgång bor i konfliktdrabbade länder där säkerhetsaspekten är en mycket viktig faktor. I de fattigaste länderna är flickor underrepresenterade i skolan något som ökar vid sekundär och tertiärutbildning. Kvalitén i utbildning är i många fattiga länder undermålig; bristande kapacitet hos lärare och utbildningsmaterial, ojämna resursflöden samt bristande kapacitet inom administration och planering är nyckelproblem. Som ett resultat av detta klarar endast cirka hälften av barnen att avsluta grundutbildningen. 200 miljoner unga beräknas vara funktionella analfabeter. 759 miljoner vuxna kan inte läsa och skriva. Sidas globala portfölj möter dessa utmaningar via stöd till FN-organ, specialiserade institut samt till ett globalt partnerskap för utbildning samt nätverk för ICT inom utbildning.

EFA FTI, det globala partnerskapet för utbildning, stödjer ländernas strävan att nå sina utbildningsmål MGD 2 och 3. Sida bedömer att detta är en effektiv mekanism för att stödja fattiga länder med extra resurser till redan befintliga program. Det globala partnerskapet har utvecklats under det senaste året från att ha varit en i stort sett givardriven aktör till att bli en aktör där såväl givare som samarbetsländer, multilaterala organisationer och privata sektorn samarbetar. Sida hade under 2010 i uppdrag att leda arbetet med att reformera styrelsesammansättningen. Resultatet blev en valkretsbaserad styrelse med lika stor representation från givare som samarbetsländer. Styrelsen fattar alla finansiella beslut liksom beslut om policy och strategi. Sida sitter i partnerskapets styrelse som representant för den irländska-nordiska valkretsen. Sida har bidragit aktivt till att

utarbete de strategiska prioriteringarna. Dessa är; flickors utbildning, kvalité i utbildningen samt utbildning i sviktande stater.

UNESCO är utbildningsområdets normgivande aktör. Organisationen tycks nu under nytt ledarskap har tagit till sig de starka rekommendationerna i utvärderingen som genomfördes för ett par år sedan. Sida stödjer UNESCOs funktioner med att följa upp EFA (utbildning för alla) målen; stärka kapaciteten av EFA-planer och strategier samt stärka det normativa arbetet inom vuxenutbildningen. UNESCO har även i plats i EFA FTIs styrelse.

I syfte att stärka fattiga länders utbildningssystem och utbildningsplanering stödjer Sida ett internationellt institut som arbetar med såväl forskning inom området som utbildningsinsatser. Ett resultat från Afghanistan är att landets planer att arbeta med inkluderande undervisning har stärkts.

ICT4D

När det gäller ICT for development (ICT4D) arbetar Sida aktivt för att integrera ICT i verksamhetsområdena hälsa och utbildning. Sida bedömer att detta mer långsiktiga arbete är viktigt men kommer att ta tid. Denna strävan kombineras med särskilt riktade ICT4D insatser i den globala portföljen så som "Global e-School and Communities Initiatives" som arbetar med ICT för utbildning och ett resurs center på Stockholms Universitet (Spider) som arbetar med ICT för utbildning, hälsa och demokrati/MR.

3.3 Verksamhetsområde: Insatser för att stimulera utvecklingens drivkrafter och överbrygga utvecklingshinder

3.3.1 Hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt

Antal avtalade insatser: 57

Under perioden januari - augusti 2011 har sex insatser slutförts och fyra nya avtal undertecknats.

3.3.1.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: International Labour Organization, ILO

Insatsens huvudsakliga mål: Det övergripande målet för det svenska programstödet är att stärka ILOs utvecklingssamarbete för att främja möjligheter för kvinnor och män att få anständigt och produktivt arbete där det råder frihet, säkerhet och mänsklig värdighet. Stödet omfattar tre särskilda områden med tydliga mål och ett mainstreaminguppdrag:

1. Ökad tillgång för fler människor till produktiv sysselsättning genom en inkluderande arbetsskapande tillväxt.
2. Rättvisare och tryggare arbetsvillkor för kvinnor och män.

3. Större kunskap om rätten till föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar.
4. Jämställdhet är en integrerad del av partnerskapsprogrammet (1-3).

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
125	2009-2014	45	ILO	Specific Programme Managed by Organization	3

Resultat:

1. Ökad tillgång för fler människor till produktiv sysselsättning och anständigt arbete.

Delområdet "Promoting Inclusive Job-rich Growth" har tagit fram verktyg och metoder för policydialog. Redskapen har testats i Bosnien-Hercegovina, Malawi, Mongoliet, Nepal och Indonesien och kapacitet har därmed utvecklats. Kina har även visat intresse för samarbete inom detta område.

2. Rättvisare och tryggare arbetsvillkor för kvinnor och män.

Delområdet "Linking Safety and Health at Work to Sustainable Economic Development" pågår men kan ännu inte uppvisa konkreta resultat då förseningar har uppstått till följd av sjukdom, men arbetet är påbörjat.

3. Större kunskap om rätten till föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar.

Programmet har tagit fram två globala och sex nationella studier. Ett verktyg för att analysera och främja rätten till föreningsfrihet i jordbrukssektorn har utvecklats och testats i Sydafrika, Kenya och Marocko. Programmet har även gjort kunskapshöjande och kapacitetsutvecklande insatser inom exportprocessektorn i Filippinerna, Bangladesh och El Salvador.

4. Jämställdhet är en integrerad del av områdena i partnerskapsprogrammet, 1-3 ovan.

Programmet har tagit fram verktyg för jämställdhet inom området anställning samt verkat för att jämställdhet genomsyrar ekonomisk utveckling på lokal nivå.

Mid Term Review

En mid-term review över perioden 2009-2011 genomfördes i maj 2011 och visar att kvaliteten på rapporteringen från ILO rörande det svenska stödet har blivit bättre, programmet följer i stort sin plan förutom för området "Rättvisare och tryggare arbetsvillkor för kvinnor och män" där sjukdom försenat arbetet. En förlängning av delområdet under 2012

rekommenderas och att en utvärdering sker då. Sida stödjer denna slutsats.

Sida bedömer med hänvisning till Mid-Term Review av det svenska stödet att det är sannolikt att de flesta mål kommer att uppnås och att genomförandet är på rätt väg.

Insats 2: International Trade Centre

Insatsens huvudsakliga mål: Uppdraget för ITC är att hjälpa den privata sektorn i utvecklingsländer och transitionsekonomier att stärka företagens konkurrenskraft, utveckla nya strategier för främjande av handel, och förstå reglerna för den internationella handeln. ITC har omsatt sitt uppdrag i tre strategiska mål:

1. Stärka den internationella konkurrenskraften hos företag genom ITC-utbildning och stöd;
2. Öka kapaciteten hos handelsstödjande institutioner för att stödja företag;
3. Stärka integreringen av näringslivet i den globala ekonomin genom ökat stöd till beslutsfattare.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
120	2009-2012	75	ITC	Organisationsstöd	4

Resultat:

1. Stärka den internationella konkurrenskraften hos företag genom ITC-utbildning och stöd.

Trots 2009 års ekonomiska turbulens kunde man under 2010 skönja en viss stabilisering och vissa framgångar rörande, till exempel, etiska modeprodukter från Kenya och Uganda, kryddor från Etiopien, mangofrukt från Mali och läderprodukter från Bangladesh.⁴⁰ Uppstarten av *Bangladesh Leather Service Centre* under 2009 har lett till ökad export av lädervaror och reducerat landets beroende av textilproduktion. Detta har lett till en diversifiering av landets export. Denna ökning har lett till att har centret under 2010 utbildat 108 personer som arbetar inom värdekedjor för kvalitetskontroll och produktion. Vidare har ITC fortsatt att öka sitt utbud av tjänster till privata företag vad gäller handelsregler, finansiering, förpackning och marknadsföring. Utöver detta har ITC bland annat fortsatt med arbetet kring "Modular learning system- Supply-chain management". MLS-SCM är ett träningsprogram för affärsidkare och

⁴⁰ ITC Annual report 2010 p.13

företag som syftar till att öka konkurrenskraften genom förbättrad kunskap kring inköp och utbudskedjehantering. Programmet har 18 olika moduler utvecklade för affärsidkare i samtliga stadier av affärsverksamhet, nybörjare såväl som erfarna. Genom deltagande förbereds företag inför etablering på den globala marknaden. Bland annat har ⁴¹ 9 nya medlemsländer och 15 nya institutioner gått med i programmet, 174 lärare har utbildats; och uppemot 7 000 examina tagits, vilket är en ökning med mer än 50 % sedan 2009.

2. Öka kapaciteten hos handelsstödande institutioner för att stödja företag.

Under 2010 genomfördes en rad aktiviteter för branschorganisationer i ett stort antal länder. Till exempel har branschorganisationer i 17 fall utvecklat handelspolitiska förslag, inklusive plan eller ett program för som presenterats för politiska beslutsfattare och behöriga myndigheter.⁴² I Mali har ITC bidragit med teknisk assistans till den nationella exportfrämjande myndigheten för att stärka exporten av mango. Som följd av detta har exportmarknaden utökats och kvantiteten likaså. Jämfört med 2008-2009 kan man se ett fördubblat genomsnitt per år för ITCs aktiviteter (från 22 fall 2008-2009 till 17 fall 2010).

3. Stärka integreringen av näringslivet i den globala ekonomin genom ökat stöd till beslutsfattare.

ITC:s kundundersökning för 2010 visade att de fortsätter att förbättra träffsäkerheten i att tillgodose sina klients behov. Av de tillfrågade beslutsfattarna i medlemsländerna bekräftade 75 % att ITCs stöd för att öka integrationen av företag i den globala ekonomin är till hjälp.⁴³ Förbättringen har uppnåtts genom fortsatt kundfokuserat stöd och överföring av kunskap mellan länder. I bland annat Mocambique har ITC under 2010 samarbetat med regeringen för att ta fram handelsutvecklingsstrategier. Under året har 10 sådana strategier antagits ITCs partnerländer.

Sidas bedömning

Ett effektivt resultatramverk är en av tre dialogfrågor som Sida driver i sitt stöd till ITC. Under 2010 har organisationen fortsatt sitt arbete med att konsolidera processerna kring resultatramverk. Sida bedömer att detta är av stor vikt för att stärka länken mellan projektaktiviteter och påverkan på aggregerad nivå. En annan av Sidas dialogfrågor är jämställdhet. Detta har framför allt återspeglats i en ansats att diskutera integrering av gender i ITCs programhantering snarare än att främja enstaka "kvinnoprojekt". Här framgår att Sida bör fortsätta denna dialog och aktivt framhärda vikten av att jämställdhet integreras i samtliga aktiviteter.

⁴¹ ITC Annual report 2010 p.41

⁴² ITC Annual report 2010 p.13

⁴³ ITC Annual report 2010 p. 16

Insats 3: Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO

FAOs mandat är att öka nutritionsstandarden, förbättra jordbruksproduktiviteten, förbättra landsbygdsbefolkningarnas liv och bidra till den ekonomiska tillväxten i världen.

Insatsens huvudsakliga mål: Syftet med stödet till FAO är dubbelt; att följa den beslutade reformprocessen, samt stöd till tre Strategic Objectives i FAOs Medium Term Plan 2010-2013:

1. Hållbart nyttjande av mark, vatten och genetiska resurser och förbättrat gensvar på globala miljöutmaningar som påverkar mat och jordbruk.
2. Möjliggöra ett bättre marknadsklimat för att förbättra livskvalitet och utveckling.
3. Hållbart nyttjande och användning av fiske- och akvatiska resurser.

Det är oerhört viktigt att organisationen genomför reformprocessen fullt ut för att ge givarsamfundet ett fullgott förtroende. Därför följs reformprocessen följs mycket nogsamt; både Landsbygdsdepartementet och den svenska FAO-ambassadören på plats i Rom är mycket viktiga partners i sammanhanget.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
132,2	2010-2013	25,3	FAO	Programstöd	2

Resultat:

Några påtagliga resultat av stödet till de tre olika Strategic Objectives kan i dagsläget inte rapporteras – stödet påbörjades i december 2010. Men genom att stödja FAOs Medium Term Plan kan Sida följa och påverka reformprocessens genomdrivande både som en dialogpartner och som finansiär av Programme of Work and Budget.

Avsevärda steg har tagits med bildande av ett FAO Multi-Partner Programme Support Mechanism (FMM), som avser inkludera fler givare i en gemensam programstödsmechanism. Holland och Sverige har undertecknat ett Memorandum of Understanding tillsammans med FAO. Fler givare har aviserat intresse (bl.a. Schweiz och Portugal). Möjligheterna till dialog och påverkan kan redan märkas genom att Sida via programstödet har fått tillgång till beslutsfattarna inom organisationen på ett helt annat sätt.

3.3.1.2. Bedömning av portföljens samlade insatser inom hållbarutveckling och ekonomisk tillväxt i relation till regeringens policy

Det övergripande målet för regeringens policy är att "förbättra förutsättningarna för hållbara ekonomiska tillväxtprocesser i fattiga utvecklingsländer".

Stärka förutsättningarna för fattiga människor att delta i tillväxtprocesser

Fattiga människor är framför allt verksamma inom den privata sektorns informella ekonomi. En grupp organisationer får stöd för att lyfta dessa frågor i den globala diskursen inom områden som finansiell tjänster och finansiella system för de fattigaste och arbetsvillkor för fattiga kvinnor. På det normativa område spelar ILO en viktig roll där Sida bland annat stödjer deras arbete med "Inclusive job rich growth". Marknader som har direkt relevans för de fattiga är framförallt sysselsättning på landsbygden inom jordbruk eller förädlingsindustri. Här är FAO centrala multilaterala organisation.

Under årets gång har flera beslutsfattare och ledare, t.ex. G -20 gruppen, genom samarbete med CGAP antagit en fattigdomsinriktad agenda för finanssektorutveckling. Här har Consultative Group to Assist the Poor (CGAP) spelat en viktig pådrivande roll. Ett av CGAPs arbetsområden är ICT4D med syfte att dels öka tillgången till finansiella mobiltjänster, men även samla och sprida kunskap, samt påverka regelverket för att öka skyddet för de kunder som använder tjänsterna.

Stärka förutsättningarna för utveckling av marknader och företagande

En förutsättning för utveckling av marknader och företagande är makroekonomiskt och finansiell stabilitet. Sida har ett längre samarbete med Riksbanken som genom kapacitetsutveckling inom områdena penningpolitik och finansiella stabilitet i Albanien, Kenya, Uganda och Vietnam bidrar till strategins mål. Toronto Centre utbildar regleringsmyndigheter/företag som centralbanken och finansinspektionen i flera länder.

Landrättigheter är inte enbart en viktig ekonomisk tillgång utan bidrar till förverkligandet av grundläggande mänskliga rättigheter, särskilt rätten till en fullgod levnadsstandard. International Land Coalition, ILC, arbetar för att främja aktiviteter för att säkerställa markrättigheter för fattiga människor i samarbete med lokala parter i ett antal av de svenska samarbetsländerna.

Internationella standarder som utvecklats med de fattiga ländernas representanter vid förhandlingsborden underlättar export av varor och tjänster. Stöd till International Standard Organisation, ISO, bidrar till att

stärka utvecklingsländers delaktighet. ISO 26 000, om företags sociala och miljömässiga ansvar är ett exempel på en standard som är framtagen i konsensus med utvecklingsländerna och är anpassad till utvecklingsländernas situationer.

Den globala portföljen inom ekonomisk tillväxt har sin tyngdpunkt inom handelsområdet. Den är sammansatt för att genom ett brett angreppssätt skapa förutsättningar för fattigdomsinriktad tillväxt genom utökad handel. Metoderna omfattar att adressera kunskapsluckor och ta fram best practice-studier inom handelsområdet (MTDF-TD) via stöd till genomförande och uppfyllande av WTO-avtal, t.ex. genom Standards and Trade Development Facility (STDF) till att stödja insatser riktade till företags- och företagarförening genom t.ex. International Trade Centre's (ITC) arbete med att i samarbetsländerna utveckla privata sektorns konkurrenskraft gentemot den globala marknaden.

Stärka anpassningsförmågan till förändring, hot och möjligheter

ILEIA AgriCultures Network når i dag 300 000 småbrukare och arbetar med att öka småbrukares kunnande av agroekologiska miljömässigt hållbara jordbruksmetoder. Detta arbete har uppmärksammats av FN:s sändebud för the Right to Food där han vädjat om ett ökat stöd för dessa metoder som ett led i att öka livsmedelstrygghet i världen.

Rights and Resources Initiative, RRI är ett nätverk som arbetar med ursprungsbefolkningars och andra skogslevande befolkningars rättigheter. Dessa grupper finns nu representerade på den globala arenan och har en röst i de globala förhandlingarna rörande skog och klimat. Exempel på representation kan ses bl.a. FN:s styrande organ för programmet Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation (UN-REDD), Världsbankens Forest Investment Program (FIP) och Forest Carbon Partnership Facility (FCPF). Under Cancun-mötet i Mexiko fanns deltagare ur dessa grupper representerade i ett 10-tal nationella delegationer under klimatförhandlingarna 2010.

Givet en situation med tilltagande miljöproblem och resursbegränsningar ska utvecklingssamarbetet eftersträva att miljömässig hållbarhet genomsyrar utvecklingsarbetet. International Centre for Trade and Sustainable Development (ICTSD) bidrar till att fånga upp frågor så som klimatförändringarna, livsmedelstrygghet och utvecklingsländernas behov och länka dessa till utvecklingen av det globala handelssystemet för att på en global nivå kunna möta dessa förändringar på ett hållbart sätt.

Möjligheter och utmaningar inför 2012

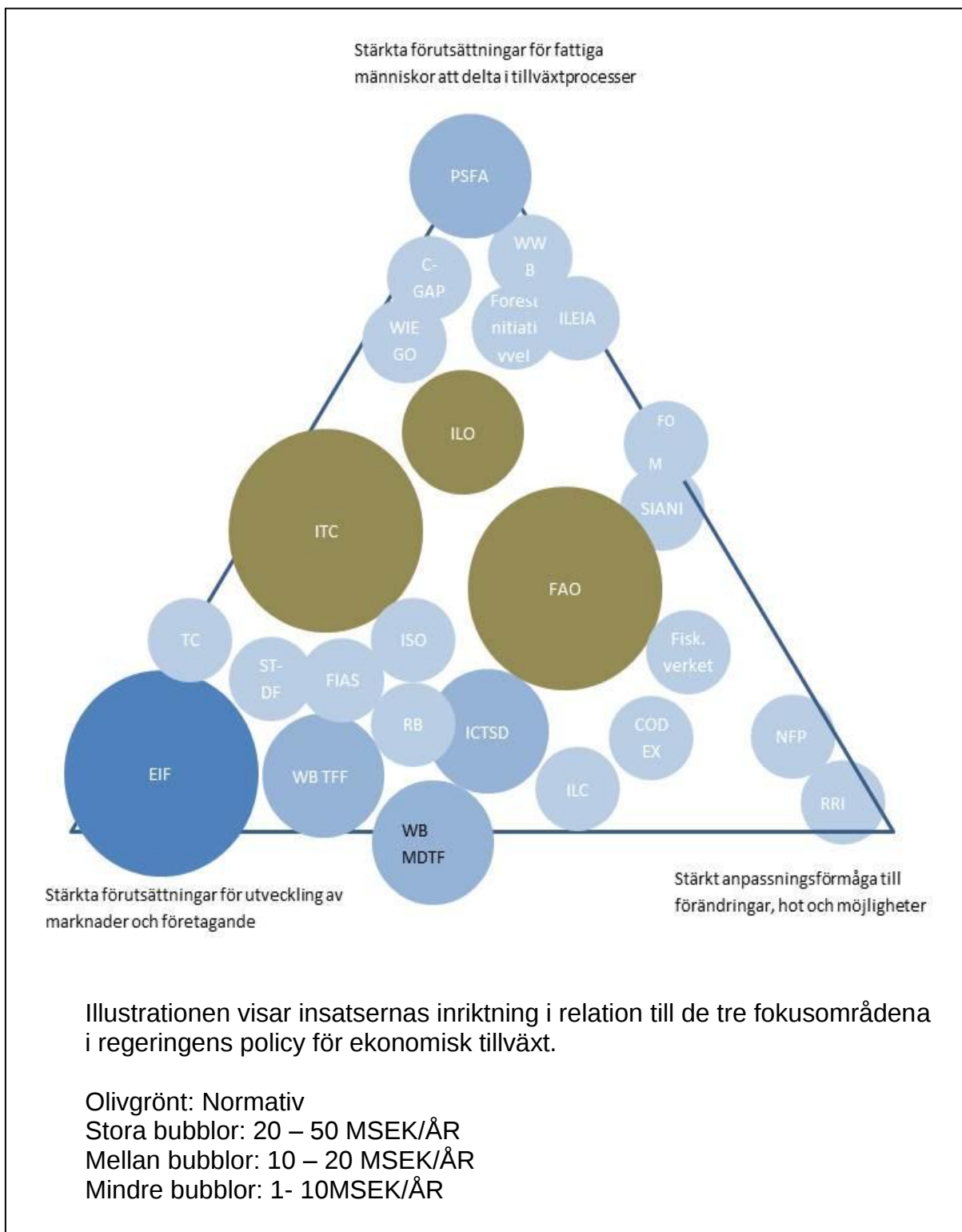
Portföljen är i huvudsak väl avvägd för att uppfylla målen i den nya Globala Strategin, men några områden kommer att utvecklas ytterligare under 2012. Utvecklingen av portföljen kommer att ske genom antingen ökade stöd till den befintliga portföljen eller stöd till nya organisationer. Dessa områden är livsmedelstrygghet, kvinnors sysselsättning i

jordbruket, ungdomssysselsättningsfrågor, grön tillväxt, samt privatsektorutveckling i post-konfliktstater. Fortfarande återstår en del arbete inom några pågående jord- och skogsbruksprogram som har ett starkt fokus på utveckling av den svenska resursbasen snarare än global mervärde. Här har den nya Globala Strategin varit instrumentell i dialogen med befintliga organisationer.

Vad gäller grön ekonomi/tillväxt så har en analys gjorts av portföljen, vilken visar på att flera program redovisar aktiviteter som indirekt främjar en hållbar och grön ekonomi, specifikt inom miljöområdet med fokus på att internalisera externa miljökostnader. Inom marknadsområdet så stödjer enheten ett program för att delvis främja gröna investeringar genom att reformera länders investeringsklimat. Nästa steg är att bedöma om det är motiverat att utöka portföljen ytterligare med stöd till tillväxtfrämjande gröna investeringar.

I stort sett är alla stöd till nyckelorganisationer programbaserade och därför har fokus på dialogen med våra samarbetspartners flyttat från projektresultat till strategiskt samarbete och normativa resultat.

En annan utmaning under 2012 är att inom Globala Strategin växla upp det reguljära programstödet med Sidas låne- och garantiinstrument.

3.3.2 Säkerhet och utveckling

Antal avtalade insatser: 13

Under perioden januari - augusti 2011 har tre avtal förnyats med tidigare samarbetspartners, och fem nya avtal om insatser har undertecknats.

3.3.2.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Stöd till UNDP-BCPR för implementering av rekommendationer från deras "Strategic Review"

Insatsens huvudsakliga mål:

1. Förbättrad kapacitet gällande tidigt varsel och tidigt agerande efter kriser
2. Förstärkt programmatiskt engagemang inom bl.a. ekonomisk återhämtning, konfliktförebyggande och uppbyggnad av statlig förvaltning efter kriser, samt förbättrad effektivitet hos UNDPs fältkontor att genomföra program för konfliktförebyggande och återhämtning.
3. Starkare resultatrapportering och – uppföljning.

Avtalat belopp (MSEK) ⁴⁴	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills(MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform ⁴⁵	Svensk andel av totala stödet (%)
90	2010-2013	30	UNDP-BCPR	Specifikt program	16 ⁴⁶

Resultat:

Syfte med Sidas stöd till BCPR är att möjliggöra en effektiv implementering av de rekommendationer som togs fram i den översyn som genomfördes under 2009. Det övergripande målet är att stärka UNDPs konfliktförebyggande arbete i fält. Bland de resultat som kan iakttas från det första året kan nämnas följande:

1. Förbättrad kapacitet gällande tidigt varsel och tidigt agerande efter kriser

En ny mekanism har etablerats i syfte att förbättra UNDPs förmåga att agera tidigt och snabbt i krissituationer. Mekanismen fungerar som en länk mellan UNDPs ledning och landkontoren. Mandatet är att snabbt och effektivt mobilisera både finansiella resurser och programmatiskt stöd till

⁴⁴ Det avtalade svenska stödet.

⁴⁵ Använd etablerad terminologi/Sidaklassificering enligt PLUS

⁴⁶ Denna procentsats utgår från frivilliga bidrag till BCPRs Thematic Trust Fund och inbegriper totalt svenskt stöd, dvs bidrag från både Sida och UD.

landkontor i krissituationer. I samband med översvämningen i Pakistan i slutet av 2010 kunde det t.ex. konstateras att mekanismen på ett avsevärt sätt stärkt UNDPs förmåga att snabbt svara upp mot landkontorets behov, mobilisera akutpersonal samt finansiella resurser för återuppbyggnad och återhämtning.

2. Förstärkt programmatiskt engagemang inom bl.a. ekonomisk återhämtning, konfliktförebyggande och uppbyggnad av statlig förvaltning efter kriser, samt förbättrad effektivitet hos UNDPs fältkontor att genomföra program för konfliktförebyggande och återhämtning.

Ett nytt team har etablerats som stöttar landkontor i framtagna av program för ekonomisk återhämtning i post-konfliktländer. Finansiellt och programmatiskt stöd har bl.a. getts till landkontoret i Sierra Leone, där 5000 unga har fått tillgång till yrkesutbildning eller stöd att upprätta småföretag, samt i Somalia, där ett program för lokal ekonomisk återhämtning bl.a. genererat tillfälliga arbeten (20 000 förmånstagare) genom rehabilitering av skolor, vattenkanaler och vägar. Som resultat har man kunnat iakta ökad skolgång, förbättrad matsäkerhet, samt förbättrad tillgång till kliniker och marknader. BCPRs omorganisation har också lett till förbättrad samordning inom UNDP gällande ekonomisk återhämtning, t.ex. samarbete mellan BCPR och andra UNDP-enheter i implementering av gemensamma program.

BCPR har också avsevärt förbättrat sitt stöd till UNDPs landkontor inom området post-crisis governance, bl.a. genom att etablera ett specifikt team för detta syfte. Riktat stöd har getts till 29 landkontor, inklusive teknisk assistans i syfte att anpassa existerande governance-program till fragila kontexter, stöd till design av nya insatser, samt stöd till effektiv implementering av governance-komponenter i återhämtningsprogram. Som exempel kan nämnas att BCPR stöttade UNDP i Somalia samt lokala myndigheter i deras arbete med att utföra befolkningskonsultationer som ledde till etableringen av distriktsbaserade utvecklingsplaner. Mot basis av dessa planer erbjuds nu grundläggande samhällsservice som övervakas av representanter för befolkningen, varav 33 % kvinnor.

Tekniska rådgivare har skickats till ett flertal länder, bl.a. Nepal, Sudan och Elfenbenskusten, för att stärka landkontorens CPR-kapacitet. I Södra Sudan var stödet t.ex. av kritisk betydelse i samband med och efter folkomröstningen.

3. Starkare resultatrapportering och – uppföljning.

Ett flerårigt resultatramverk har antagits och ett specifikt team för uppföljning och utvärdering har etablerats. Resultatramverket fungerar nu som BCPRs strategiska dokument och är således ett instrument för både planering och uppföljning.

Sidas resultatbedömning

BCPR har genomgått en stor omställning under det senaste året, bl.a. har större delen av den Geneve-baserade personalen flyttats till New York och stora organisatoriska och personella förändringar har skett. Bedömningen är att denna logistiska omstrukturering har tagit längre tid och mer resurser än initialt planerat, devis på bekostnad av resultatuppfyllnad gällande övriga mål. UNDP och således även BCPR är en processtung organisation där förändringar i arbetssätt tar tid att implementera. Sida bedömer emellertid att genomförandet av insatsen är på rätt väg och att det fortfarande råder stor uppslutning bland BCPRs personal för de förändringar och ambitioner som togs fram i och med översynen. Bedömningen är därför att resultaten gällande övriga mål, d.v.s. de konkreta förändringarna i fält, kommer att ske under 2011 och framåt. Sida för en aktiv dialog med BCPR om måluppfyllnad och resultat.

Insats 2: Stöd till UNDP-DPAs gemensamma program för att bygga nationell kapacitet för konfliktförebyggande

Insatsens huvudsakliga mål:

1. Nationell och lokal kapacitet för att förebygga, hantera och lösa potentiellt våldsamma spänningar är utvecklad och tillämpad genom samarbete mellan DPA, UNDP och andra relevanta FN-organ i prioriterade länder.
2. Färdigheter och kapacitet att stödja konfliktförebyggande initiativ förvärvade och tillämpade av utvald FN-personal i prioriterade länder, samt större medvetenhet om och användning av FNs konfliktförebyggande supportmekanismer – Framework Team, DPA-UNDPs gemensamma program och ad hoc-arbetsgrupper – bland FNs Resident Coordinators och landteam i prioriterade länder.
3. Systematiskt stöd för fältbaserade konfliktförebyggande initiativ försäkrat genom att Framework Team och DPA-UNDPs gemensamma program åtnjuter stabila resurser, kapacitet och ledning.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalade medel hittills (MSEK)	Samarbetspartner	Samarbetsform	Svensk andel av totala stödet (%)
45	2010-2013	15	Joint DPA-UNDP Programme	Kärnstöd	41 %

Resultat:

Joint UNDP-DPA Programme on Building National Capacities for Conflict Prevention syftar till att utveckla FN-gemensamma strategier för tidigt

preventivt agerande i konfliktbenägna länder/situationer som ännu inte uppmärksammas internationellt. Programmet finansierar Peace and Development Advisors som på kort och lång basis står till UNDPs och nationella regeringars förfogande för att upprättar lokalt anpassade program till stöd för fredlig hantering av potentiellt våldsamma spänningar. Som exempel på konkreta landbaserade resultat kan nämnas att:

- 12 lokala fredskommittéer etablerades inför valet i Benin i mars 2011. Kommittéerna upprättade en politisk dialog på olika nivåer i samhället, vilket bidrog till att våldsamma politiska spänningar avtog och valen kunde genomföras fredligt.
- Det självständiga National Peace Council (NPC), som upprättats med stöd av UNDP, deltog som medlare i Bawku-konflikten i Ghana och bidrog till upprättande av eldupphör. De bidrog också till att dödläget i Dagbon-konflikten löstes och att implementeringen av fredsplanen kunde fortsätta. Tack vare programmets ansträngningar har Ghanas parlament också antagit lagstiftning som etablerar NPC som en lagstadgad enhet.
- I Nigeria upprättades en plattform för möten mellan civila, religiösa och politiska ledare i syfte att desarmera interetniska och inter-religiösa spänningar i Jos de Plateau. Tack vare detta initiativ har Plateu-regionen, traditionellt sett den mest våldsamma i landet utanför Niger-deltat, klarat sig från de våldsamma sammandrabbningar som drabbade Kaduna och Bauchi-regionerna efter valet i april 2011. Steg har tagits för att konsolidera denna fredsarkitektur ytterligare, samt för att utvidga den till angränsade stater.

Sidas resultatbedömning

Framework Team genomgick en utvärdering under 2010 som visade att teamet och programmet fyller en unik funktion som plattform för tidigt preventivt agerande. Sida delar denna bedömning; programmet har bidragit till konkreta och proaktiva initiativ som på ett med internationella mått mätt mycket tidigt stadium kunnat förebygga upptrappade våldsspiraler. Sidas bedömning är emellertid att initiativet skulle ha användning av mer synlighet både på HQ-nivå och bland FN:s landteam, samt bland givare. Sida är den enda givare med avtalat flerårigt stöd, och programmet har stora behov av att konsolidera och stärka sin profil bland givare. Över lag anses emellertid att programmet uppnått sitt mål både med tillfredställande resultat och genom ett kostnadseffektivt arbetssätt.

3.3.2.2 Bedömning av portföljens samlade insatser i relation till policyn för säkerhet och utveckling inom svenska utvecklingssamarbete

Under 2009 påbörjades ett arbete med att omprioritera den globala portföljen, som fortsatt under 2010-2011 och beräknas nå sitt relativa slutmål under 2012. Arbetet har bl.a. inneburit att portföljen analyserats

utifrån policyns prioriteringar, samt att vissa insatser, framför allt inom områdena lätta vapen och minor, avslutats i syfte att nå en balans i relation till prioriterade teman. I dagsläget uppvisar portföljen en god överensstämmelse med och balans mellan framför allt två av de områden som lyfts fram i policyn: fredsfrämjande och säkerhetsfrämjande.

Inom **fredsfrämjande** har portföljen blivit mer balanserad genom att stöd till organisationer som arbetar med lokalt fredsbyggande kompletterats med insatser till stöd för övergångsrättvisa och uppbyggnad av rättssystem i f.d. konfliktländer. Portföljen har också stärkts genom ett första stöd till Världsbankens State and Peacebuilding Fund. Genom detta stöd har Sida också skapat utrymme för en dialog med Världsbanken angående bankens allt viktigare engagemang i konfliktländer.

När det gäller **säkerhetsfrämjande** har Sida bl.a. bidragit till flera organisationer som främjar efterlevnaden av den s.k. Ottawakonventionen som förbjuder användning av personminor. Ett viktigt exempel är Geneva Call, som arbetar för att väpnade icke-statliga aktörer ska visa samma respekt för Ottawakonventionens principer som statliga aktörer. Genom stöd till organisationer som Saferworld och International Alert har Sida bidragit till att nationella regeringar fått stöd i sitt arbete mot spridning av små och lätta vapen och för en internationell vapenlagstiftning.

Sida har också arbetat aktivt för att stötta insatser som integrerar freds- och säkerhetsfrämjande. Ett viktigt sådant område är **barns särskilda utsatthet** i våldsbenägna och konfliktdrabbade miljöer. Samarbete med UNICEF innebär att Sida stödjer insatser som förebygger barns utsatthet för väpnat våld och vapen både i länder drabbade av konflikt och i länder som inte definieras som konfliktländer, men där barns utsatthet för våldskultur och organiserad brottslighet är hög. Samarbetet med UNICEF är ett exempel på en insats som utvecklats från en relativt teknisk fokus på lätta vapen och minor till en mer integrerad förebyggande ansats, där påverkan på sociala system och rättsväsen är prioriterat.

Arbetet mot **sexuellt våld i konflikt** är något som återkommer i många av insatserna inom freds- och säkerhetsportföljen, och som tangerar både freds- och säkerhetsfrämjande teman. Bl.a. har International Alert och Geneva Call stärkt sitt arbete inom detta område under 2010. Den direkta uppföljningen av stödet till FN-nätverket UN Action Against Sexual Violence in Conflict redovisas under rubriken "3.1.3. Jämställdhet och kvinnors roll i utveckling".

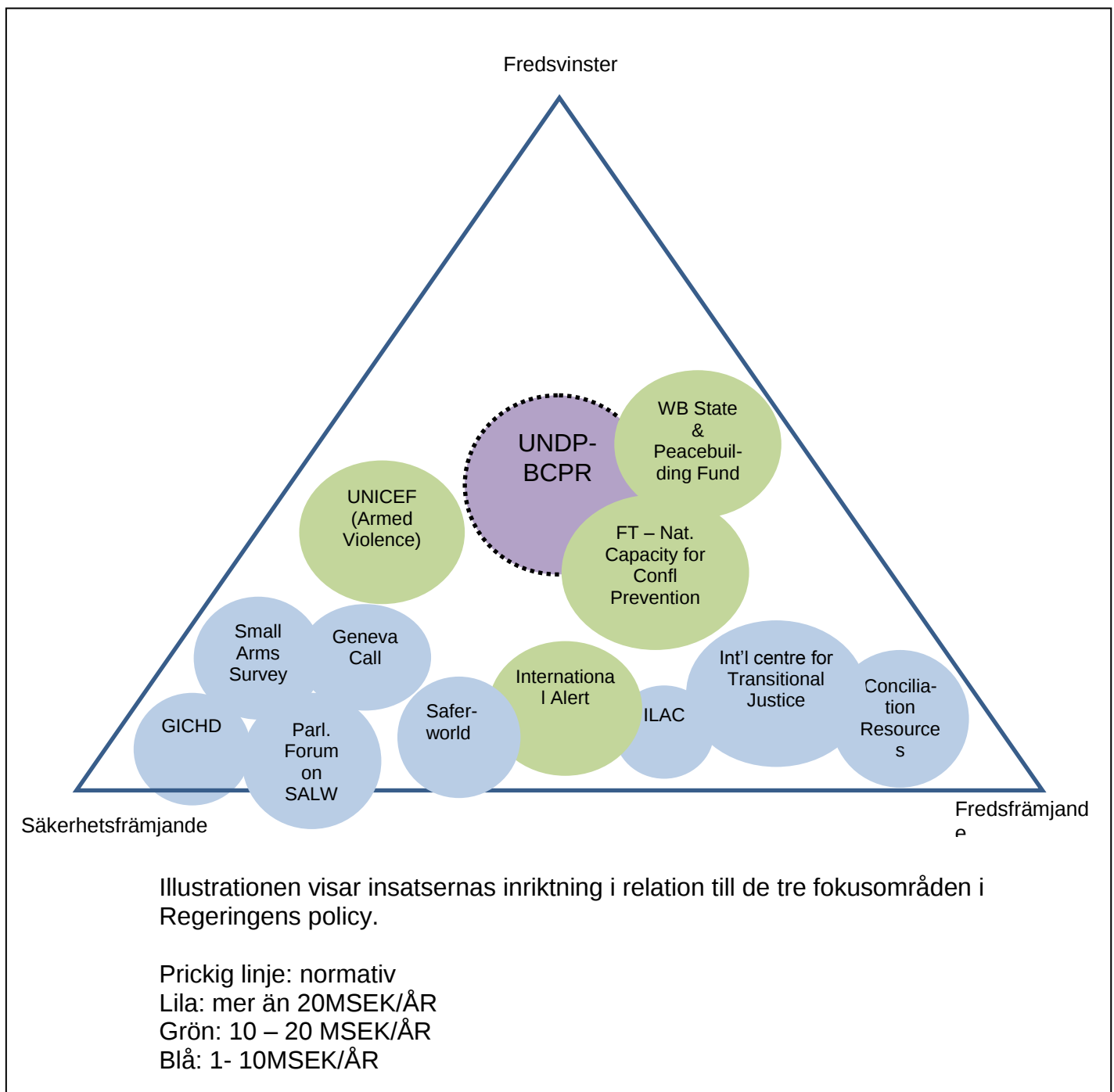
Stödet till den normativa multilaterala organisationen, UNDP-BCPR, som spänner över alla policyns prioriterade områden, kompletteras därmed med relevanta insatser till andra multilaterala organisationer, samt till organisationer inom civila samhället som både implementerar regelrätta operativa program och påverkar det multilaterala systemet att blir mer relevant och effektivt.

Utmaningar

Direkta insatser inom området **fredsvinster** finns i dagsläget inte representerat inom portföljen. Emellertid ska nämnas att ett flertal insatser spänner över flera policyområden, bl.a. stödet till UNDP-BCPR samt till Världsbankens State and Peacebuilding Fund, som bl.a. stöttar ekonomisk återhämtning i post-konfliktländer t.ex. genom stöd till jobbskapande och unga entreprenörer. Under 2011-2012 kommer Sida att titta ytterligare på möjligheten att initiera samarbeten inom området fredsvinster. Ett annat prioriterat område är ytterligare stöd till initiativ för övergångsrättvisa.

En aktiv dialog har förts med ett flertal av Sidas samarbetspartners vad gäller resultatredovisning, och ett tydligare fokus på detta område kan också iakttas i organisationernas strategier och rapportering, även om utmaningar fortfarande kvarstår.

I och med regeringens regleringsbrev till Sida 2011 fördes ett antal organisationer över från UD till Sidas globala freds- och säkerhetsportfölj. Följden av detta blev att ett stort antal nya avtal slutits under 2011.

4. BISTÅNDEEFFEKTIVITET

Under förra strategiperioden var ett starkt fokus att strukturera om stödet från ett stort antal insatser, varav många i projektform, till ett strategiskt urval programstöd. Under det första året på den nya strategin har detta arbete fortsatt, vilket bidragit till ökat ägarskap för förväntade resultat hos parterna och deras styrelser. Samtidigt har PBA-inriktningen också gett Sida bättre ingångar till dialog på strategisk beslutsfattande nivå i organisationerna. Så biståndseffektiviteten har inte endast bidragit till minskad administration hos Sida, utan också till ökad kraft i att genomföra strategiuppdraget genom dialog.

5. DIALOG

Den grundläggande principen har varit att allt mer jobba med programstödsformer, vilket lett till att dialogen inte längre handlar om hur en part genomför ett eller flera projekt, utan snarare om hela organisationens utveckling i relation till sitt mandat.

Särskilt i relation till FN-organen har detta lett till att Sida och Sverige via stöden fått tillträde till en mer strategisk typ av dialog, på högre nivå och med flera delar av organisationerna.

För att underbygga dialogen har enheten systematiskt jobbat med att inkludera andra relevanta delar av Sida såväl som UD och övriga regeringskansliet redan under beredningarna. Detta har lett till bredare ägarskap i den svenska förvaltningen och ökad koherens i relation till dessa FN-organ. Vilket kan sägas bidra till ökad måluppfyllelse för strategin eftersom en väl sammanhållen beredning, uppföljning och dialog torde ge större avtryck för de svenska policyerna hos parterna.

6. DE TRE TEMATISKA PRIORITERINGARNA

Fokus i arbetet med de tre tematiska prioriteringar ligger på direkta insatser enligt strategin.

Samtidigt är det så att många av de organisationerna som stöds, ofta genom kärnstöd, jobbar brett och i sina arbetsverktyg och policyer har med jämställdhet och miljöhänsyn. De är också ofta en del av att bygga demokratiska värderingar genom sina arbetssätt.

Inom ett område har enheten under året drivit på särskilt. Under 2010 bildades en arbetsgrupp som tittade på insatser från olika delar av portföljen och lyfte jämställdhet. Detta har sedan avspeglats i enhetskommittén och lett till ett mer medvetet integrationsarbete.

Under våren har enhet också haft tematiska enhetsmöten då policyn för demokrati och mänskliga rättigheter samt miljö och klimatpolicyn presenterats och diskuterats. Detta som ett litet startskott på att stimulera mer medveten integration av dess områden.

7. DE TVÅ PERSPEKTIVEN

Fattiga människors perspektiv och rättighetsperspektivet är utgångspunkter i designen av portföljen. En kombination av multilaterala insatser (formella representation) och federationer, nätverk och organisationer från civilsamhället (informell representation bidrar till att bygga in kopplingen mellan de globala beslutsfattarna och fattiga människor möjligheter att utkräva sina rättigheter, såväl lokalt (i sitt land) som i multilaterala fora.

Genom att stödja ett par internationella parlamentarikerorganisationer säkerställs att inte endast civilsamhället och regeringsmakten kommer till tals. Starka parlament är en förutsättning för konstruktiv och dynamisk opposition som bygger en demokratisk kultur.

Förkortningar:

AWID	Association for Women's Rights in Development
CEDAW	Committee on the Elimination of Discrimination against Women
CGAP	Consultative Group to Assist the Poor
CLIFF	Community-Led Infrastructure Financing Facility
ESMAP	Energy Sector Management Assistance Program
EUEI-PDF	EU Energy Initiative – Partnership Dialogue Facility
EFAFTI/GEF	Education For All Fast Track Initiative/Global Education Fund
FAO	Food and Agriculture Organization
FCPF	Forest Carbon Partnership Facility
FIDH	International Federation for Human Rights
FIP	Worldbank Forest Investment Program
GICHD	Geneva International Centre for Humanitarian Demining
GSF/WSSCC	Global Sanitation Fund/Water Supply and Sanitation Collaborative Council
GEAR	Gender Equality Architecture Reform
GWP	Global Water Partnership
OHCHR	Office of the High Commissioner for Human Rights
ICM	International Confederation of Midwives
ICT4D	Information and Communication Technology for Development
ICTSD	International Centre for Trade and Sustainable Development
ILAC	International Legal Assistance Consortium
ILC	International Land Coalition
ILO	International Labour Organization
IIED	Institute for Environment and Development
ISO	International Standards Organization
ITC	International Trade Centre
RRI	Rights and Resources Initiative
SAICM QSP	Strategic Approach to International Chemicals Management Quick Start Programme
SDI	Slum Dwellers International
SEI	Stockholm Environment Institute
SIWI	Stockholm International Water Institute
STDF	Standards and Trade Development Facility
UN-Action	UN Action Against Sexual Violence
UNDPA	United Nations Department for Political Affairs
UNDP-BCPR	United Nations Development Programme – Bureau for Conflict Prevention and Recovery
UNEP	United Nations Environment Programme
UNFPA	United Nations Population Fund
UN-Habitat	United Nations Centre for Human Settlements
UNICEF	United Nations Children's Fund
UN-REDD	United Nations Programme for Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation
UNW	United Nations Water
UPR	Universal Periodical Review
WGP & CapNet	UNDP Water Governance Program & International Network for Capacity Building for Integrated Water Resources Management
WHO	World Health Organization
WRI	World Resources Institute
WSP	Water and Sanitation Program (Världsbanken)
WTO	World Trade Organization